

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน
อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

จริญญา เกษมศรี

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กันยายน 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ จริญญา เกษมศรี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

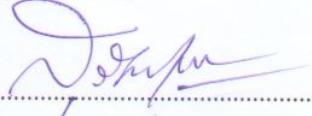

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

.....กรรมการ
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

.....กรรมการ
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 15 เดือน กันยายน พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาจาก ดร.ชนวิน ทองแพง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.สมุทร ชำนาญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ ดร.สุรัตน์ ไชยชมพู คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียด ถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี อาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.สมชาย อรุณรัญญา รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ ดร.สุกิจ โพธิศิริกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค่าย ที่ได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย รวมทั้งครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอบึงนาราง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ครอบครัวและกัลยาณมิตรที่ให้กำลังใจและ สนับสนุนผู้ทำวิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตาแด่บุพการี บูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่มีส่วนทำให้ข้าพเจ้า เป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

จริญญา เกษมศรี

58950113: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ/ สถานศึกษาศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน
 จริยญา เกษมศรี: คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูใน
 สถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 (THE CHARACTERISTICS OF THE PROFESSIONAL SCHOOL
 ADMINISTRATORS IN THE OPINIONS OF TEACHER IN THE SCHOOL UNDER THE
 BORDER GROUP PONGNAMRON DISTRICT CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL
 SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ธนวิน ทองแพง, กศ.ด., สมุทร
 ชำนาญ, กศ.ด. 112 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับ
 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจำแนกตามตามเพศ วุฒิการศึกษาและขนาดของ
 สถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน
 จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559
 ทั้งสิ้น 9 โรงเรียน จำนวน 94 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาด
 กลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา
 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.80-0.82
 ค่าความเชื่อมั่น 0.81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 (Standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way
 ANOVA) และเปรียบเทียบแบบรายคู่ (Multiple comparisons)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา
 ศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 จันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของ
 ครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านยกเว้นด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านทักษะการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

58950113: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: CHARACTERISTICS OF THE PROFESSIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS/ SCHOOL UNDER THE BORDER GROUP PONGNAMRON

CHARINYA KASEMSRI: THE CHARACTERISTICS OF THE PROFESSIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE OPINIONS OF TEACHER IN THE SCHOOL UNDER THE BORDER GROUP PONGNAMRON DISTRICT CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. ADVISORY COMMITTEE: TANAWIN THONGPANG, Ed.D., SAMOOT CHAMNAN, Ed.D. 112 P. 2017.

This research aims to study and compare the opinions of teachers concerning the characteristics of the professional school administrators as classified by gender, qualification and size of school. The sample used in this study was 94 teachers in 9 schools under the border group Pongnamron district Chanthaburi Primary Educational Service Area office 2 at 2016. The criteria used to determine the size of the sample was suggested based on Krejcie & Morgan's table. The instrument used in this research was a five-point scale questionnaire, with the item discriminative power between .80 -.82 and the reliability of .81. The statistics used to analyze the data was Mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (SD), *t*-test, One-way ANOVA, and Multiple Comparisons.

The research found that:

1. The opinions of teachers about the characteristics of the professional school administrators in schools under the border group Pongnamron district Chanthaburi Primary Educational Service Area office 2 as a whole and each aspect were in a high level.

2. The result of the comparing opinions of teachers about the characteristics of the professional school administrators in schools under the border group Pongnamron district Chanthaburi Primary Educational Service Area office 2 ; 1) Classified by gender as a whole and each aspect, except in the area of leadership which was found statistically significantly at .05 level. 2) Classified by qualification as a whole and each aspect were different with no statistical signification: except leadership, personality and human relations were found statistically significantly at .05 level. 3) Classified by size of school as a whole and each aspect were different with no statistical signification, except in the area of management skills which was found statistically significantly at .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพทั่วไปของการบริหารการศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2.....	9
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ.....	13
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก.....	94
ภาคผนวก ข.....	98
ภาคผนวก ค.....	105
ภาคผนวก ง.....	110
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	112

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาด โรงเรียนศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2..... 49
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และ ขนาดสถานศึกษา..... 57
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน..... 58
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่..... 59
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านทักษะการบริหาร..... 60
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความเป็นผู้นำ..... 61
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านบุคลิกภาพ..... 62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	63
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม.....	64
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน.....	65
11	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ.....	66
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	67
13	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	68
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามือ อาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัด จันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา.....	70
16 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความ คิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านทักษะการบริหาร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	72
17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2.....	111

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 คุณลักษณะที่ส่งผลต่อความสำเร็จเชิงบริหารแบบมืออาชีพ.....	21

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้กระแสสังคมและรูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการบริหารจัดการบ้านเมืองและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของการบริหารการศึกษาไทยในปัจจุบันซึ่งมีผลมาจากเงื่อนไขที่สำคัญหลายประการ อาทิ ท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องเตรียมพร้อมเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก ซึ่งคุณภาพของมนุษย์คือปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพจึงถือเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิด การพัฒนาและเตรียมพร้อมรับมือกับกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงให้ทุก ๆ ด้าน เนื่องจากกิจกรรม ทุกอย่างจะสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใดย่อมเกิดจากการวางแผน และสร้างสรรค์ ผลงาน โดยมนุษย์ ดังนั้น สิ่งที่สำคัญที่สามารถยกระดับมนุษย์ให้มีคุณภาพได้ก็คือ การศึกษา ทุกประเทศจึงให้ความสำคัญในด้านการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อการจัดการศึกษาเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้ประชากรในประเทศซึ่งเป็นกำลังสำคัญที่จะร่วมกันพัฒนาประเทศ มีคุณภาพตามไปด้วย ในทางกลับกันหากการจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างล้มเหลวย่อมส่งผลให้ ประเทศนั้น ๆ ล้มเหลวในด้านต่าง ๆ โดยการจัดการศึกษาจะสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดต้องอาศัย ปัจจัยที่สำคัญหลายประการ (ธนวัฒน์ สายนภา, 2559, หน้า 1) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตราที่ 6 การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การพัฒนามนุษย์มาจากการจัดการศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาย่อมเป็นไปได้ บรรลุตาม วัตถุประสงค์ได้ย่อมเกิดจากกระบวนการจัดการศึกษาภายใต้ความร่วมมือกันของบุคลากรใน สถานศึกษา โดยบุคคลที่มีหน้าที่หลักในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายคือ ผู้บริหาร สถานศึกษา จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การปกครอง การดำเนินการ หรือจัดการ และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2553 กล่าวว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของรัฐและ เอกชน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา เนื่องจากคือบุคคล

ที่เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีอำนาจ และหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และตัดสินใจในระดับสถานศึกษาภายใต้ข้อจำกัด และเงื่อนไขของทรัพยากร ได้แก่ คน เงิน วัสดุ และการจัดการเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551, หน้า 11) การบริหารสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะมีความรู้และความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีความ เป็นผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ และการบริหารจัดการ หรือกล่าวได้ว่า “ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ (Professional principal ship)”

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ (Professional principal ship) ของผู้บริหารต้องยึดถือและปฏิบัติตนให้สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบริหารเป็นกรอบหลัก แล้วยังต้องมีความรู้ เจตคติที่ดี และทักษะที่เหมาะสมกับภารกิจต่าง ๆ ทางด้านการบริหาร และจะต้องมีจิตวิญญาณ ความกล้าที่จะรับผิดชอบเผชิญต่อผลกระทบการกระทำอันเนื่องมาจากภารกิจต่าง ๆ ทางการบริหาร ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหน่วยงาน ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารการศึกษา “ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ” มีความสำคัญและความสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลทุกระดับให้มีจิตสำนึกต่อบทบาทและภารกิจต่าง ๆ ที่มีต่อสังคมมากยิ่งขึ้น โดยความเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย รัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาแห่งยุคประชาธิปไตย เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าต่อไปนี้ สังคม องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ มีความต้องการ “ผู้บริหารมืออาชีพ” (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2555, หน้า 14)

จากการศึกษาของอนุชา ก้อนพ่วง (2550, หน้า 4) พบว่า ผู้บริหารมืออาชีพสามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกต 6 ตัวคือ ตัวแปรคุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแปรประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ตัวแปรพฤติกรรมกรรมการบริหาร ตัวแปรพฤติกรรมของครู ตัวแปรคุณภาพนักเรียน และตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้บริหารมืออาชีพนั้นจึงเกิดภาพหลังจากที่ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สังคมประสบความสำเร็จจนเกิดคุณลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพและความเชี่ยวชาญทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่มากด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจและความต้องการเต็มเปี่ยมที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพจึงเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้การศึกษามีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

จังหวัดจันทบุรีมีพื้นที่ทางตะวันออกติดกับประเทศกัมพูชา ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน มีการเดินทางข้ามเขตแดนไปมาหากันได้อย่างสะดวก จึงทำให้อำเภอโป่งน้ำร้อนมีการจัดตั้งสถานศึกษาประถมศึกษาในศูนย์ชายแดนขึ้นจำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน โรงเรียนบ้านหนองบอน โรงเรียนบ้านสามสิบพัฒนา โรงเรียนวัดฝักกาด โรงเรียนบ้านคลองใหญ่ โรงเรียนบ้านป่าวิไล โรงเรียนบ้านเนินดินแดง โรงเรียนบ้านแหลม และโรงเรียนบ้านปิ่นหม้อ มีข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาทั้งสิ้น 122 คน นักเรียน 2,391 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2, 2559) โดยสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนเป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียนชาวกัมพูชาข้ามเขตแดนเข้ามาเรียนค่อนข้างมาก เนื่องจากการเดินทางที่สะดวก อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ห่างไกลความเจริญและความสะดวกสบายต่าง ๆ จึงเป็นเหตุให้เกิดการย้ายออกและบรรจครูใหม่ ๆ ที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์อยู่ตลอดเวลา ทำให้การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง ขาดประสิทธิภาพ และขาดความคล่องตัวในการดำเนินงานต่าง ๆ ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาชายแดนจึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยคาดหวังว่าผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษา รวมทั้งจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาอย่างมืออาชีพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

คำถามในการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด

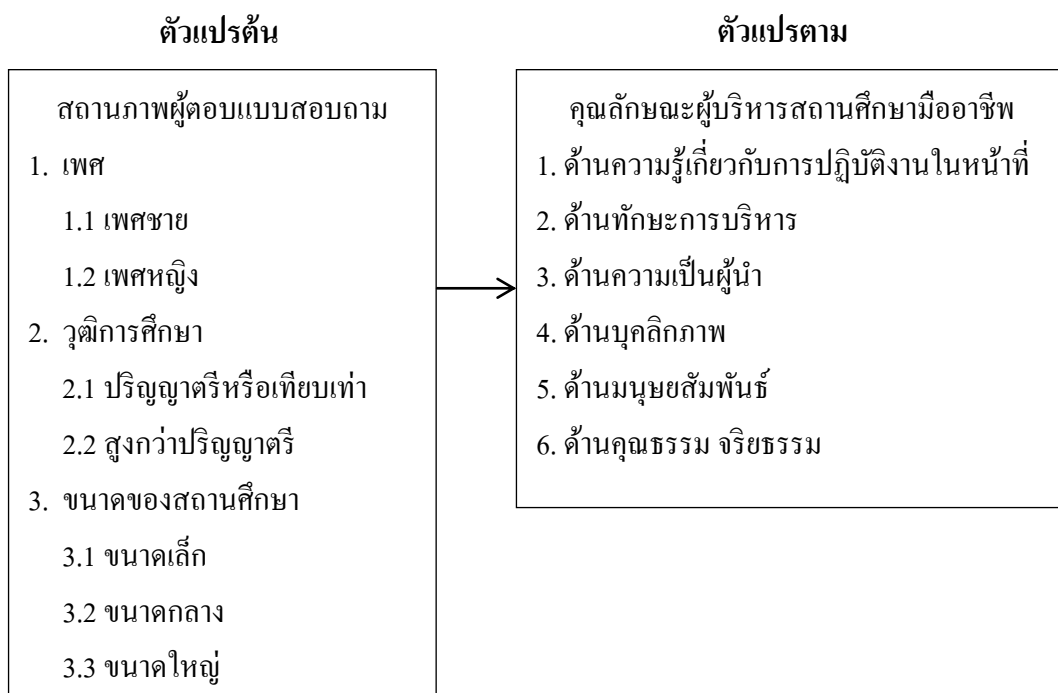
2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครู ศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยใช้แนวคิดของนิตยา ทองไทย (2556) นำมาพัฒนาได้คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพจำแนกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ 2) ด้านทักษะการบริหาร 3) ด้านความเป็นผู้นำ 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 6) ด้านคุณธรรม จริยธรรม กำหนดเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ซึ่งคาดว่าจะได้ประโยชน์ดังนี้

1. เป็นแนวทางในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้การเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยใช้แนวคิดของนิตยา ทองไทย (2556) นำมาสังเคราะห์ได้คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพอำเนกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

ในหน้าที่ 2) ด้านทักษะการบริหาร 3) ด้านความเป็นผู้นำ 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 6) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. ขอบเขตประชากร

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 122 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 94 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ขนาดของสถานศึกษา

3.1.3.1 ขนาดเล็ก

3.1.3.2 ขนาดกลาง

3.1.3.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ 6 ประการ ดังนี้

3.2.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

3.2.2 ด้านทักษะการบริหาร

3.2.3 ด้านความเป็นผู้นำ

3.2.4 ด้านบุคลิกภาพ

3.2.5 ด้านมนุษยสัมพันธ์

3.2.6 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษา โดยมีลักษณะความสามารถเฉพาะตัว มีทักษะในการบริหาร สามารถกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีคุณภาพ

2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง คุณสมบัติที่ชี้ให้เห็นลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออก เป็นผู้ที่ปฏิบัติตนได้เหมาะสม มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม สามารถบริหารจัดการให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุขในการปฏิบัติงาน นักเรียนในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และเรียนรู้อย่างมีความสุข ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กรตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ซึ่งจำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณลักษณะเฉพาะตัวในการ ปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถผลิตผลงานอย่างมีคุณภาพ

2.2 ด้านทักษะการบริหาร หมายถึง ความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารหรือผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารงาน ต้องมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานที่ตนรับผิดชอบ จึงจะทำการบริหารงานนั้นประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีและเพื่อช่วยให้การบริหารงานเกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถส่วนบุคคลของผู้นำในการเป็นผู้สร้างและรักษาวัฒนธรรมขององค์กร และทำทุกสิ่งให้ถูกต้อง โดยผู้นำเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจสามารถที่จะประสานงานและชักจูง หรือชี้แนะให้บุคคลอื่นช่วยปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนด

2.4 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมรวมของบุคคล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์หรือมีลักษณะเฉพาะคน ๆ หนึ่ง โดยบุคลิกภาพ จะมีพันธุกรรม และ สิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่กำหนด ซึ่งบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง มีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับชื่นชมของสังคมทั่วไป ส่งผลให้มีการทำงาน และการ ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างราบรื่นมีความสุข

2.5 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ที่มุ่งให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันเพื่อการสร้างสรรค์และจูงใจให้เกิดความรู้สึที่ดีต่อกันของบุคคล

และก่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของงาน โดยคำนึงถึงความรู้สึก ความต้องการของบุคคล

2.6 ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่บุคคล การมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยประพฤติปฏิบัติตนเองทั้งทางร่างกาย วาจา และจิตใจตามธรรมชาติ ไม่มีใครบังคับ และเป็นสิ่งที่ดีงาม ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง ซื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น รับทั้งผิดและชอบ เสียสละ และเป็นคนดีของสังคม

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาในกรณีตำแหน่งว่างในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยมีบทบาทหน้าที่และขอบข่ายครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป

4. ครู หมายถึง ครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 122 คน

5. สถานศึกษาศูนย์ชายแดน หมายถึง สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 9 โรงเรียน

6. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งขนาดสถานศึกษาตามจำนวนนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียน 1-120 คน สถานศึกษาขนาดกลางมีจำนวนนักเรียน 121-300 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่ทำหน้าที่บริการและควบคุมดูแลให้ความสะดวกในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขลุง อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอมะขาม อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอสอยดาว และอำเภอคิชฌกูฏ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการบริหารการศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ
3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของการบริหารการศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีอาคารสำนักงานตั้งอยู่ 10512/ 3 ถนนท่าแฉลบ ตำบลตลาด อำเภอเมืองจันทบุรี เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รับผิดชอบการจัดการศึกษา จำนวน 6 อำเภอ ประกอบด้วย

1. อำเภอขลุง
2. อำเภอแหลมสิงห์
3. อำเภอมะขาม
4. อำเภอโป่งน้ำร้อน
5. อำเภอสอยดาว
6. อำเภอกิษณุกูล

มีพื้นที่ประมาณ 4,000.618 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ ทิศเหนือติดกับจังหวัดสระแก้ว ทิศใต้ติดอำเภอไทย ทิศตะวันออกติด จังหวัดตราดและประเทศกัมพูชา ทิศตะวันตกติดอำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอท่าใหม่และอำเภอแก่งหางแมว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เป็นพลังขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

พันธกิจ

จัดส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชากรวัยเรียนอยู่ทั่วถึง ให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ยกระดับคุณภาพและพัฒนา

สู่มาตรฐาน

เป้าประสงค์หลัก

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเสมอภาค

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี
2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. สร้างความเสมอภาค เพิ่มโอกาสและการพัฒนาผู้เรียน

4. เพิ่มศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ด้านค่านิยมหลักของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 คือ AREA2S ได้แก่

A: Awareness ความตระหนัก หมายถึง ข้าราชการเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนัก เห็นคุณค่าของงานตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ โดยปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ อย่างเต็มกำลังสติปัญญา และความรู้ความสามารถ

R: Re-imagine จินตนาการใหม่ หมายถึง ข้าราชการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานมีคุณภาพและมีมาตรฐาน โดยการทบทวนความนึกคิดหรือจินตนาการใหม่

ที่เกินกว่าความเป็นจริงในปัจจุบัน ทำงานด้วยความรู้สึกที่ไม่มีอคติ รู้จักปล่อยวาง (Light-hearted) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเป็นการสร้างจินตนาการใหม่ในการออกแบบกระบวนการทำงานใหม่ และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ให้เกิดขึ้นกับองค์กร

E: Evaluation มีการประเมินผล หมายถึง ข้าราชการมีการเปรียบเทียบผลงานที่ต้องการกับความสำเร็จจริงของงานที่กระทำ โดยเป็นการประเมินผลงานรายบุคคล เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานว่าบรรลุเป้าหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

A: Accountability ความพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ หมายถึง การที่ผู้รับมอบอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบจะต้องรายงานให้ผู้มอบอำนาจหรือผู้บังคับบัญชาทราบเสมอ Accountability เป็นผลสืบเนื่องมาจากอำนาจหน้าที่ (Authority) และนอกจากนั้น Accountability ยังหมายรวมถึง การพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอด้วย

S: Service การบริการ หมายถึง กระบวนการ หรือกิจกรรมที่ผู้ให้บริการมอบให้กับผู้ที่มารับบริการจากส่วนราชการ โดยตรงหรือผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ทั้งนี้รวมถึงผู้รับบริการที่เป็น ส่วนราชการด้วย โดยเป็นประโยชน์หรือมีมูลค่าเพิ่มให้กับผู้รับบริการ

S: Smile ยิ้มแย้ม หมายถึง การทำงานด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์รื่นเริง และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ไม่ขึ้นเสียงกับผู้มารับบริการ

อัตลักษณ์ขององค์กร

มีจิตพร้อมบริการ

การกำหนดวัฒนธรรมองค์กร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้กำหนดวัฒนธรรมองค์กร

ดังนี้

1. วัฒนธรรมเกี่ยวกับการแต่งกาย กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่งกายสุภาพ เช่น วันจันทร์ ชุดเครื่องแบบข้าราชการ วันศุกร์ เชื้อชนวนใส่ชุดผ้าไทย
  2. วัฒนธรรมในการแสดงออกซึ่งอหยาศัยไมตรีต่อกัน ด้วยการยิ้ม ไหว้ ทักทาย ให้เกียรติกัน
  3. วัฒนธรรมในการทำงาน คือ การทำงานเป็นทีมที่มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ มีการเรียนรู้ร่วมกัน ขอมรับข้อผิดพลาด และปรับปรุงงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ เป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ
- นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ปีงบประมาณ 2559

1. นโยบาย

ขอให้ดีกว่าเดิม และอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข

2. แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

มองอดีต เตรียมปัจจุบัน เป้ามั่นสู่ออนาคต

3. จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพ

โรงเรียนคุณภาพ 9 ดี ประกอบด้วย

คุณภาพดี 1 โรงเรียนน่าอยู่

โรงเรียนมีอาคาร สถานที่ ภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อม สะอาด สวยงาม ร่มรื่นปลอดภัย น่าอยู่น่าเรียน

คุณภาพดี 2 ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้

นักเรียนตั้งแต่ชั้น ป.2 (ภาคเรียนที่ 2) มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง

คุณภาพดี 3 ใฝ่ใจยกระดับผลสัมฤทธิ์

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ตามเป้าหมาย

คุณภาพดี 4 พิชิตระบบนิเทศครู

โรงเรียนมีระบบการนิเทศครูและบุคลากรทางการศึกษา

คุณภาพดี 5 เชิดชูคุณธรรม

นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีจรรยาบรรณทางมาอย่างไทย และมีความรู้ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพดำรงชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คุณภาพดี 6 ร่วมกิจกรรมการแข่งขัน

โรงเรียนส่งเสริมครูและนักเรียนมีผลงานแข่งขันจากกิจกรรมต่าง ๆ

คุณภาพดี 7 มุ่งมั่นสู่ประชาคมอาเซียน

โรงเรียนพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และมาตรฐานสากล

คุณภาพดี 8 โรงเรียนมีระบบประกัน

โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในเข้มแข็ง

คุณภาพดี 9 ครบครันความร่วมมือ

โรงเรียนมีการระดมทรัพยากร มีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน

4. จุดเน้นสำนักงานคุณภาพ 5 ดี

ดี 1 ระบบดี

ดี 2 บริหารดี

ดี 3 บุคลากรดี

ดี 4 เครื่องมือดี

ดี 5 ผลลัพธ์ดี

โรงเรียนศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 2

ประกอบด้วย โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา และรวมถึงโรงเรียนที่
เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9 โรงเรียน จัดเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 2 โรงเรียน
โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 5 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 2 โรงเรียน มีเด็กนักเรียน
รวมทั้งสิ้น 2,313 คน ดังนี้

1. โรงเรียนจัดการศึกษาประเภทประถมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน
ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่

1) โรงเรียนบ้านคลองใหญ่	2) โรงเรียนบ้านแหลม
3) โรงเรียนบ้านเนินดินแดง	4) โรงเรียนบ้านหนองบอน
5) โรงเรียนวัดผักกาด	6) โรงเรียนบ้านสามสิบพัฒนา

2. โรงเรียนจัดการศึกษาประเภทขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนที่จัดการเรียน
การสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่

1) โรงเรียนบ้านปันทมว้อ	2) โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน
3) โรงเรียนบ้านป่าวิไล	

สรุปสภาพทั่วไปของการบริหารการศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้ว่า มีโรงเรียนทั้งหมด 25 โรงเรียน โดยจัดเป็นโรงเรียน
ที่อยู่ในศูนย์ชายแดน 9 โรงเรียน มีเด็กนักเรียนรวมทั้งสิ้น 2,313 คน และครู 122 คน

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะเป็นที่พึงประสงค์ของ
ผู้ร่วมงานส่วนใหญ่ คุณลักษณะของผู้บริหารย่อมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับปริมาณ คุณภาพและ
ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพเป็นมืออาชีพ
ที่สามารถจัดการบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ซึ่งมีนักวิชาการ
หลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า ผู้บริหารมืออาชีพ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Hoy and Miskel (1991 p. 144 อ้างถึงใน ชนาภัทร เกิดประกอบ, 2552, หน้า 13) ให้ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพว่า เป็นลักษณะความสามารถเฉพาะที่เกิดจากการฝึกอบรมใน ระยะที่ยาวนานเป็นไปตามปทัศฐานที่ ครอบคลุมวัตถุประสงค์โดยการคำนึงถึงส่วนรวม องค์กรวม ของหน่วยงานรวมถึงการ ให้บริการที่เป็นส่วนระบบกลุ่มมีการตัดสินใจด้วยตนเอง การควบคุม ตนเองซึ่งเป็นความรู้ตามมาตรฐานและ การยอมรับเพื่อนร่วมงาน

Drucker (2002, p. 8) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่มี ประสิทธิภาพ คือ บุคคลที่ถามว่าอะไรคือปัจจัยที่จะทำงานได้สำเร็จลุล่วง มีความสามารถและสร้าง ความแตกต่างให้ออกมาได้บรรลุเป้าหมายและภารกิจขององค์กร

Simon (2003, p. 24) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพหรือเรียกเรียนอีกอย่างหนึ่ง ว่า “มือโปร” หมายถึง ผู้ที่มีคุณสมบัติหลัก ๆ คือ มีการศึกษาคดี มีประสบการณ์กว้างขวางจากงาน หลายด้าน และมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด โดยการฝึกฝน เรียนรู้ และพัฒนา อย่างเป็นระบบ และใช้เวลายาวนานทีเดียว และที่สำคัญคือจะต้องมีการผ่านประสบการณ์จากการ ปฏิบัติมากพอสมควรด้วย

พรพิมล นิยมพันธุ์ (2550, หน้า 14) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่ใช้หลักวิชาประยุกต์กับความสามารถ มีการใช้ศิลปะหรือยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์ หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 1) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหาร ที่สามารถนำโรงเรียนให้บรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็น ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เอื้อ โดยเฉพาะ อีกทั้งยังต้อง อาศัยกระบวนการการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย

ชนาภัทร เกิดประกอบ (2552, หน้า 13) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่มีความสามารถ มีทักษะในการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน กำหนดนโยบายและวิธีการ ทำงานที่ชัดเจน สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการ ใช้ศิลปะหรือ ยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหารงานอย่างสูงสุดจนเป็นแบบอย่าง และเป็นต้นแบบที่ดีแก่ผู้บริหารการศึกษาอื่น ๆ และองค์กรอื่น ๆ ต่อไปได้

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 18) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง บุคคลที่ เป็นผู้บริหาร โดยตำแหน่ง พร้อมกับการเป็นผู้หน้าที่ดี มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ มีคุณลักษณะ ส่วนบุคคลและคุณลักษณะทางวิชาชีพที่เหมาะสม สามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับ แก่เพื่อนร่วมงาน สังคม ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จันทิมา ผลอินทร์ (2557, หน้า 14) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่มีความสามารถ มีทักษะในการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน กำหนดนโยบายและวิธีการทำงานที่ชัดเจน สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการใช้ศิลปะหรือ ยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหารงานอย่างสูงสุดจนเป็นแบบอย่าง และต้นแบบที่ดีแก่ผู้บริหารการศึกษาอื่น ๆ และองค์กรอื่น ๆ

จากความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษา โดยมีลักษณะความสามารถเฉพาะตัว มีทักษะในการบริหาร สามารถกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาให้บรรลุ วัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 89) กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ว่ามีความจำเป็นต้องมีความเป็นมืออาชีพสูงมาก จึงจะทำให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีคุณภาพตามที่พึงปรารถนา โดยมีหลักการและเหตุผลหลายประการ ได้แก่ 1) ปัญหาการบริหารจัดการในปัจจุบันนั้นมีมากมาย 2) มีกฎหมายกำหนดให้การบริหารจัดการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง และให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3) ความจำเป็นในการยกระดับการบริหาร การศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงให้ส่งงาม และ 4) ผลการจัดการศึกษายังไม่ได้คุณภาพที่ดีพอ

สุบิน แสงระคู (2552, หน้า 20) กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพว่า องค์กรต่าง ๆ ต้องการผู้บริหารมืออาชีพมาช่วยในการบริหารงาน สร้างผลงานที่มีคุณภาพ สามารถ แข่งขันกับองค์กรต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะในระบบราชการซึ่งต้องมีความเป็นมืออาชีพ เพื่อปรับปรุง พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ สร้างความพึงพอใจให้การให้บริการ และสามารถบริหารจัดการ องค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

กุสุมา ยี่งู (2553, หน้า 45) กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพคือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารจัดการ พัฒนางานให้มีสมรรถนะ มีความคล่องตัวหรือมีประสิทธิภาพ มีผลงานหรือผลผลิตที่มีคุณภาพ และความพึงพอใจในการบริการ ซึ่งผู้บริหารที่สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้ดังกล่าวนี้นี้ต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มี คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 21) กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ว่า “ผู้บริหาร” เป็นหัวใจหลักในการดำเนินงานและเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมืออาชีพเป็นผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำ ที่ดี มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศมีคุณลักษณะส่วนบุคคล และคุณลักษณะทางวิชาชีพที่เหมาะสม

สามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานพาโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับขององค์กร สังคม ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารที่มีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ เพื่อการบริหารงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

วงษ์เดือน ทองคำ (2556, หน้า 34) กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพว่าผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพคือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการปฏิรูปการศึกษาไทยและช่วยให้การดำเนินการตามแผนแม่บทในการปฏิรูปการศึกษาของไทยเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โคนภาพรวมแล้วจะมีภาระหลักที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ภาระด้านการบริหารงานภายในของสถานศึกษา 2) ภาระด้านการบริหารสถานศึกษาและพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) ภาระด้านการประสานงานและติดต่อกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา

จากความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพคือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษาดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารที่มีความเป็นมืออาชีพ เพื่อการบริหารงานในสถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคปัจจุบันคือจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพคือปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ส่งผลให้การบริหารสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้ให้ความหมาย และบทบาทหน้าที่ของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพไว้อย่างหลากหลาย เช่น

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550, หน้า 3) ได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้บริหาร มืออาชีพ คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพรที่จำเป็นได้แก่

1. มีความฉลาดรอบรู้ คือ สามารถรับรู้เข้าใจและตีประเด็นสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เร็วและสามารถมองภาพรวม คือ มหภาค (Macro) และภาพอยู่ในรายละเอียดคือจุลภาค (Micro) ได้
2. เป็นบุคคลที่มีเป้าหมาย และให้คุณค่าต่อการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน
3. มีความกระตือรือร้นในการทำงานสูงและมีพลังที่จะมุ่งมั่นบริหารงานเพื่อความสำเร็จขององค์กร
4. สนใจความเป็นไปต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในโลกและอยากเรียนรู้ตลอดเวลา
5. มีวิสัยทัศน์ และสามารถนำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้

6. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถทำให้ผู้อื่นยอมรับตาม
7. มีความสามารถในการจดจำ ทั้งเรื่องราว/ เหตุการณ์/ บุคคล
8. มีความโอบอ้อมอารีรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
9. ไว้วางใจได้เพื่อจะได้สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ร่วมงาน
10. มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น
11. มีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
12. ทำตัวให้เป็นอย่างแก่ลูกน้องในลักษณะของการทำให้ดูเป็นครูให้เห็นเพื่อให้ผู้อื่น

ปฏิบัติตาม

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 106) ได้เสนอลักษณะนักบริหารการศึกษาเมื่ออาชีพที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติศึกษาแห่งชาติซึ่งพอประมวลสรุปได้ดังนี้

1. พื้นฐานเดิมเป็นทุน: ผู้นำตามธรรมชาติ
  - 1.1 ความถนัด (Aptitude) ในการเป็นผู้นำ
  - 1.2 ลักษณะนิสัยในการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น
    - 1.2.1 ร่วมทำงาน
    - 1.2.2 เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์
2. การศึกษา: ปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษาขึ้นไป ครอบคลุมเนื้อหาสาระ
  - 2.1 การบริหารและการจัดการการศึกษา
  - 2.2 จิตวิทยาการทำงานกับคนอื่น
  - 2.3 พื้นฐานการศึกษาคนคว้าวิจัย
  - 2.4 บริบททางการบริหารการศึกษา
    - 2.4.1 ระเบียบกฎหมาย
    - 2.4.2 สังคมวิทยา
    - 2.4.3 ปรัชญา
    - 2.4.4 เศรษฐกิจ
    - 2.4.5 การปกครอง
3. บุคลิกภาพน่าเชื่อถือ
  - 3.1 น้ำเสียงการพูดน่าฟัง เข้าใจง่าย
  - 3.2 อารมณ์มั่นคง (Emotional Quotient: EQ)
  - 3.3 เข้มแข็งต่อมตน

- 3.4 กิริยามารยาทเป็นที่ยอมรับของสังคม
- 3.5 การแต่งกายสอดคล้องกับกาลเทศะ
- 4. คุณธรรมจริยธรรม
  - 4.1 มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง
  - 4.2 ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง
    - 4.2.1 โปร่งใส
    - 4.2.2 ยุติธรรม
  - 4.3 ซื่อสัตย์ไม่คอร์รัปชัน
  - 4.4 อดทนอดกลั้น
  - 4.5 รับฟังผิคนและชอบ
  - 4.6 เสียสละ
  - 4.7 เป็นคนดีของสังคม
- 5. ความสามารถ/ ชำนาญในการ
  - 5.1 บริหารและจัดการศึกษาตามหลักวิชาและการปฏิบัติ
  - 5.2 นำองค์กรไปสู่เป้าหมายโดยยึดองค์คณะบุคคลมีส่วนร่วม
  - 5.3 ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม
  - 5.4 ประสานงานเพื่อผลงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ
  - 5.5 ปรับเปลี่ยนเทคนิคเพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
- 6. ความรู้ลึกและรู้รอบ
  - 6.1 การบริหาร/ จัดการ
  - 6.2 การจัดการศึกษา
  - 6.3 ระเบียบกฎหมาย
  - 6.4 บริบททางสังคม
  - 6.5 การวิจัย
  - 6.6 จิตวิทยาการบริหาร
- 7. การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษาเพื่อ
  - 7.1 เป็นหลักประกันการบริหารที่มีประสิทธิภาพ/ ประสิทธิภาพ
  - 7.2 จัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
  - 7.3 เป็นหลักประกันคุณภาพ
  - 7.4 ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ

7.5 นำไปสู่การพัฒนาและการปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง

7.6 มุ่งมั่นปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

รังสิทธิ มังคละคีรี (2551, หน้า 19) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพไว้ 3 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านสารสนเทศ และความรู้ทางวิชาชีพ

2. ด้านคุณลักษณะเฉพาะ/ ความสามารถและทักษะเฉพาะตัว ได้แก่ ภาวะผู้นำ ความรู้เท่าทันเหตุการณ์ ทักษะทางสังคม ทักษะการวิเคราะห์ปัญหา การควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยง การเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์

3. ด้านคุณลักษณะเชิงบูรณาการ ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้สึกไวต่อบุคคลอื่นและความใฝ่รู้

สุบิน แสงสระคู (2552, หน้า 31) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะทางวิชาชีพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานด้านบริหารวิชาการ งานด้านบริหารงบประมาณ งานด้านการบริหารงานบุคคล และงานด้านบริหารงานทั่วไป โดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และความรู้ทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ตลอดจนความรู้รอบตัวที่เกิดขึ้นในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจึงต้องเป็นผู้ที่หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อใช้เป็นฐานในการปฏิบัติงานต่อไป โดยคุณลักษณะทางวิชาชีพมีดังนี้

1.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

1.2 ด้านทักษะและความสามารถในการบริหารงาน

2. คุณลักษณะส่วนบุคคล

2.1 ด้านมนุษยสัมพันธ์

2.2 ด้านบุคลิกภาพ

2.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.4 ด้านความเป็นผู้นำ

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2556, หน้า 17) กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้บริหารที่จะส่งผลสำเร็จต่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมืออาชีพ สามารถจำแนกได้ 10 ประการ ได้แก่

1) มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสารสนเทศ (Command of basic facts) รับรู้ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นทั้งภายใน ภายนอกองค์กร โดยมีข้อมูลและสารสนเทศเป็นตัวช่วยในการดำเนินการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) มีความรู้ทางวิชาชีพ (Relevant professional knowledge) เป็นความรู้ที่รวมถึงความรู้ทางเทคนิค เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความรู้ทางการบริหาร เช่น หลักการ ทฤษฎีทางการบริหาร การวางแผน การจัดองค์การ หลักสูตรการสอน การวัดและผลประเมินผล เป็นต้น

3) มีความรู้ทันในสถานการณ์ (Continuing sensitivity of events) สามารถปรับตัวและสนองตอบได้ฉับไวและต่อเนื่องกับสถานการณ์รอบด้านและดำเนินบทบาทได้อย่างเหมาะสมรวดเร็ว และเข้าใจความรู้สึกของคนรอบข้าง

4) มีทักษะในการเข้าสังคม (Social skill and abilities) โดยการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การกระจายอำนาจ การเจรจาต่อรอง การมอบหมายงาน การสมาคม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นทั้งภายในและนอกองค์กร

5) มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาและตัดสินใจ (Analytical problem solving decision making skills) อาศัยหลักตรรกศาสตร์ การใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณเข้าช่วยเพื่อรักษาความสมดุลให้เกิดขึ้นทุก ๆ ด้านในองค์กร

6) การควบคุมอารมณ์ (Emotional resilience) ผู้บริหารต้องมีจิตใจเข้มแข็ง มั่นคงในอารมณ์ ไม่หวั่นไหวง่าย จะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ความรู้ มีจิตระลึกละเมอและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

7) มีพฤติกรรมกล้าเสี่ยง (Proactivity-inclination to respond purpose fully to events) ผู้บริหารการศึกษาต้องมีอาชีพต้องมองงานได้ทะลุปรุโปร่ง รู้ระบบการทำงานอย่างดี รู้ภารกิจหน้าที่ ความรับผิดชอบทั้งตนเอง สมาชิกในองค์กร และรู้รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ คำนึงถึงผลประโยชน์ระยะและเป้าหมายโดยรวม

8) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ และทำให้สำเร็จเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นวิธีการที่เกิดการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่ดี มีความละเอียดรอบคอบและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

9) มีความรู้สึกละไวต่อบุคคลอื่น (Mental agility) เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญา สามารถค้นหาทางเลือกได้หลากหลายเพื่อการแก้ไขปัญหา รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติและสนใจความรู้สึกของคนอื่น

10) มีความใฝ่รู้และสนใจการเรียนรู้ (Balanced learning habits and skill) ต้องรู้ว่าจะต้องรู้อะไร และต้องรู้ให้จริง ต้องคิดเป็น คิดได้และสามารถบูรณาการความรู้ได้ ประยุกต์ใช้ได้ สามารถสร้างทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ได้จากการปฏิบัติงาน สามารถพัฒนางานวิชาการ และรูปแบบวิธีการจากทฤษฎีได้

คุณลักษณะสำคัญทั้ง 10 ประการสามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม 3 ระดับของเกณฑ์ต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นดังภาพประกอบต่อไปนี้

กลุ่ม	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับของเกณฑ์
กลุ่มที่ 1	10. มีความใฝ่รู้และสนใจการเรียนรู้ (Balanced Learning Habits and Skill) 9. มีความรู้สึกลึกไวต่อบุคคลอื่น (Mental Agility) 8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity)	คุณลักษณะเชิงบูรณาการ
กลุ่มที่ 2	7. มีพฤติกรรมกล้าเสี่ยง (Proactivity-inclination to respond purpose fully to events) 6. การควบคุมอารมณ์ (Emotional resilience) 5. มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา และตัดสินใจ (Analytical problem solving decision making skills) 4. มีทักษะในการเข้าสังคม (Social skill and abilities) 3. มีความรู้ทันในสถานการณ์ (Continuing sensitivity of events)	คุณลักษณะเฉพาะ/ ความสามารถและทักษะ เฉพาะตัว
กลุ่มที่ 3	2. มีความรู้ทางวิชาชีพ (Relevant professional knowledge) 1. มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสารสนเทศ (Command of basic facts)	คุณลักษณะทักษะพื้นฐาน

ภาพที่ 2 คุณลักษณะที่ส่งผลต่อความสำเร็จเชิงบริหารแบบมืออาชีพ (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2556, หน้า 17)

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2551, หน้า 90) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพไว้ 6 คุณลักษณะ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 1 การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมในตนเองและระหว่างบุคคล (Inter person and ethical leadership) ประกอบด้วย

1. คุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ

2. การบริหารบุคคลตามแนวคิดของศาสนา
  3. การบริหารจัดการภูมิปัญญาไทย เพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
- คุณลักษณะที่ 2 การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ (Systematic leadership) ประกอบด้วย
1. การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้
  2. การจัดและใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร
  3. การจัดระบบเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพ
  4. การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ
- คุณลักษณะที่ 3 การเป็นผู้นำด้านวิชาการ (Instructional leadership) ประกอบด้วย
1. การพัฒนาหลักสูตรเพื่อความเป็นเลิศ
  2. การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้
  3. การพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา
- คุณลักษณะที่ 4 การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ (Organization leadership)

ประกอบด้วย

1. การวางแผนกลยุทธ์
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. ผู้บริหาร: ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง
4. การบริหารความขัดแย้ง
5. การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
6. เทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

คุณลักษณะที่ 5 การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน (Community and sociality leadership)

ประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อชุมชนและสังคม
2. การบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

คุณลักษณะที่ 6 การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริการ (Personal effectiveness

leadership) ประกอบด้วย

1. การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

ปัจจัยเสริมสร้างความเป็นนักบริหารมืออาชีพ

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2556, หน้า 19) กล่าวว่า ปัจจัยเสริมบางประการจะเป็นตัวชี้วัด (Indication) สำคัญของการก้าวสู่วิชาชีพได้อย่างสง่างาม เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายต่อการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการองค์กรทางการศึกษาต้องมีปัจจัยที่บ่งบอกสำคัญ ได้แก่

1. คุณวุฒิการศึกษา เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งที่จะต้องมีการกล่าวคือต้องมี คุณวุฒิทางการศึกษาตรงตามคุณสมบัติที่บัญญัติในกฎหมายทางวิชาชีพ โดยเฉพาะในยุคการปฏิรูป การศึกษาซึ่งต้องการความเป็นมืออาชีพทางการบริหาร โดยบุคลากรในที่นี่ต้องมีคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา

2. ประสบการณ์การปฏิบัติ ต้องมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาแล้วมาโดยเฉพาะ อย่างยิ่งประสบการณ์ทางการบริหารทางการศึกษาในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ในตำแหน่ง ทางการบริหาร การศึกษาที่ได้ดำเนินงานตามภารกิจตามสายงานที่กำหนดไว้

3. ประสบการณ์การฝึกอบรม ศึกษาคุณ ผู้บริหารการศึกษามีอาชีพต้องได้รับการ เพิ่มพูนประสบการณ์ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการฝึกอบรม หลักสูตรต่าง ๆ การศึกษาและคุณจากแหล่งความรู้ โดยสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ ได้รับมาพัฒนาองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การสร้างผลงานทางวิชาการ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการสร้างนักบริหาร การศึกษาก้าวสู่มืออาชีพ โดยมีผลงานทางวิชาการเป็นเครื่องมือยืนยันถึงศักยภาพดังกล่าว ผลงาน ทางวิชาการ การเขียนบทความ ตำรา เป็นต้น และออกเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ ให้แพร่หลาย ทั่วถึง รวมทั้งการเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้นวัตกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผลงานดีเด่นที่สั่งสมไว้ ผลสำเร็จจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารการศึกษามีอาชีพ อาจดูจากหลักฐานที่เป็นผลงานที่สั่งสมไว้จนเป็นที่ประจักษ์แก่ชุมชน สังคม และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง

6. ลักษณะของเอกัตบุคล เป็นลักษณะเฉพาะตัว (Character) ที่นักบริหารการศึกษามีอ อาชีพควรเสริมสร้างให้บังเกิดขึ้น ได้แก่

- 6.1 มีบุคลิกที่ดี สง่างาม น่านับถือ
- 6.2 มีความขยันหมั่นเพียร สัมมาอาชีพ
- 6.3 มีความรับผิดชอบสูงทั้งต่อตนเอง ครอบครัว หน่วยงาน
- 6.4 มีความซื่อสัตย์ สุจริต
- 6.5 ตรงต่อเวลา บริหารเวลาได้ดี
- 6.6 กระตือรือร้นในการทำงาน
- 6.7 ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- 6.8 รักษาระเบียบวินัยได้ดีและเป็นแบบอย่างที่ดี

จากแนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สรุปได้ว่า คุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพคือ คุณสมบัติที่ชี้ให้เห็น ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้

ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออก เป็นผู้ปฏิบัติตน ได้เหมาะสม มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม สามารถบริหารจัดการให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุข ในการปฏิบัติงาน นักเรียนในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และ เรียนรู้อย่างมีความสุข ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของบุคคลภายในและภายนอกองค์กรตาม ความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ซึ่งจำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่
2. ทักษะการบริหาร
3. ภาวะผู้นำ
4. บุคลิกภาพ
5. มนุษยสัมพันธ์
6. คุณธรรม จริยธรรม

ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการทางสังคมได้สะท้อนให้เห็นทั้งในด้านกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความต้องการผู้ชำนาญ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เชี่ยวชาญ พิเศษในวงการวิชาชีพด้านต่าง ๆ มีความจริงจังกมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิชาชีพครูและผู้บริหาร สถานศึกษา ดังนั้น “ความเป็นมืออาชีพ (Professional)” จึงเป็นสิ่งที่มีความหมายและความจำเป็นที่ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก โดยมีใจเพียงแต่มีความรู้ ความเข้าใจถึงความหมายและ องค์กรประกอบก็เพียงพอ แต่จำเป็นต้องมุ่งเน้นสู่การปฏิบัติให้เป็นมรรคเป็นผลจนเป็นแบบอย่าง ที่ อ้างอิงได้ กล่าวคือ ต้องสามารถทำให้ดู อยู่ให้เห็น ดังนั้น การคิด การพูด การกระทำของผู้บริหาร มืออาชีพจึงสมควรต้องคิดได้ คิดดี คิดสร้างสรรค์และทำได้ ทำดี และทำเป็นแบบอย่าง

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ใช้แนวทางการศึกษาวิจัยคุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของนิธยา ทองไทย (2556, หน้า 124) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง โดยกำหนดคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพไว้ 6 ด้าน ดังมีสาระและรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา โดยเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนทางการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานในหน้าที่ย่อมนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้ เป็นอย่างดี

Taylor (2005, p. 178) กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ หมายถึง ความสามารถเข้าใจโครงสร้างการบริหารงานในหน่วยงานของตนและมองเห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของตนเองกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 16) กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การจัดการศึกษา ระเบียบกฎหมาย บริบททางสังคม การวิจัย จิตวิทยาในการบริหาร

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 37) กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณลักษณะเฉพาะตัวในการปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถผลิตผลงานอย่างมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ หมายถึงความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณลักษณะเฉพาะตัวในการ ปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถผลิตผลงานอย่างมีคุณภาพ

ความสำคัญด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ไว้ดังนี้

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 38) กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดความพึงพอใจ การควบคุม วิธีการทำงาน และความสอดคล้องของงานควรมีความเหมาะสม ทำท่าย และความเป็นอิสระในการทำงาน เพื่อประสิทธิภาพของงานที่ได้รับ

พุทธชาติ วรรณ (2556, หน้า 27) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่จึงจะสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้

ปิยพจน์ ตุลาชม (2552, หน้า 40) กล่าวถึงความสำคัญด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารว่า ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่จะสามารถสร้างมูลค่าในตัวเองเป็นบุคคลที่มีค่าในองค์กร และความรู้นั้นจะสามารถนำพาองค์กรให้ไปสู่ความสำเร็จและเกิดประโยชน์ได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหาร มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารมีอาชีพต้องมี เนื่องจากความรู้นั้นจะสามารถนำพาองค์กรให้ไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้

คุณลักษณะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

Marler (1973, p. 3194) ได้ทำการศึกษาและได้พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ ที่สำคัญ 6 ประการ

1. เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารสถานศึกษา ประสานงาน ให้การนิเทศและวางโครงการการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีลักษณะความเป็นผู้นำทั้งในด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพเพื่อจะทำให้กิจการของสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี
3. มีความเป็นกันเองกับนักเรียน และเข้าใจปัญหาของนักเรียน
4. ฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และใช้ระเบียบวินัยข้อบังคับอย่างเคร่งครัดเมื่อถึงคราวจำเป็น
5. วางตัวเป็นกลางต่อการสร้างความสัมพันธ์กับคนทั่วไป
6. มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับคณะครู และช่วยเหลือครูในสถานศึกษา

สมบูรณ์ พรรณนาภพ (2521, หน้า 149 อ้างถึงใน สุบิน แสงระดู, 2552, หน้า 32) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

- ด้านที่ 1 ความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ การศึกษาวิชาการทั่วไป
- ด้านที่ 2 ด้านวิชาชีพ ได้แก่ การศึกษาให้เกิดความรู้เชี่ยวชาญในแขนงวิชาที่คนสนใจ สำหรับใช้จัดระดับความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของบุคคลที่จะมาทำงานในการเป็นผู้บริหาร

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 45) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ควรมีความรู้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจด้านวิชาการ
2. มีความรู้ความเข้าใจด้านการเงินและงบประมาณ
3. มีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารบุคคล
4. มีความรู้ความเข้าใจด้านบริหารทั่วไป
5. มีความรู้ความสามารถในเชิงวางแผนกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ภาระงาน ยุทธศาสตร์ที่จะนำ สถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย
6. มีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
7. มีความรู้เกี่ยวกับหลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา
8. มีความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ทุกประเภท

9. มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนกรณีพิเศษติดตาม การวัดผลและการประเมินผล

10. มีความรู้ในด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรมีคุณลักษณะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ประกอบด้วย

1. ความรู้ความเข้าใจด้านงานวิชาการ ด้านงานการเงิน และงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านงานบริหารทั่วไป

2. ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

3. ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

4. ความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่

5. ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน กรณีพิเศษติดตามการวัดผล และการประเมินผล

6. ความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบาย และการดำเนินไปสู่เป้าหมาย

2. ด้านทักษะการบริหาร

การบริหารงานภายในสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพย่อมเกิดจากการมีทักษะที่ชำนาญของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการกำหนดนโยบาย แผนงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา และการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดคุณภาพ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพ

ทวี วงศ์สุวรรณ (2550, หน้า 28) กล่าวว่า ทักษะการบริหารเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถหรือความชำนาญของผู้บริหารในการนำเอาศักยภาพที่มีอยู่ส่วนตน และทรัพยากรทางการบริหาร มาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล

สมสมัย ผลารักษ์ (2550, หน้า 7) กล่าวว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกอย่างชำนาญให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

กุสุมา ยี่งู (2553, หน้า 4) กล่าวว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ความชำนาญในการบริหาร โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดเป้าหมายของงานได้อย่างชัดเจน บริหารงานโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ให้เสรีภาพทางวิชาการให้แก่ครู สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน มองคนอื่นในแง่ดี อุทิศเวลาให้กับราชการ มีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการบริหารและ เป็นนักมนุษยสัมพันธ์สูง

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 46) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารหรือผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารงาน

ต้องมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานที่ตนรับผิดชอบ จึงจะทำให้การบริหารงานนั้นประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีและเพื่อช่วยให้การบริหารงานเกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารหรือผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารงาน ต้องมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานที่ตนรับผิดชอบ จึงจะทำให้การบริหารงานนั้นประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีและเพื่อช่วยให้การบริหารงานเกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญด้านทักษะการบริหาร

นิพนธ์ อนันตชาติ (2550, หน้า 28) กล่าวว่า ทักษะการบริหารมีความสำคัญมากสำหรับผู้บริหารที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอันเป็นเป้าหมายสำคัญของการดำเนินงานและการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 47) กล่าวว่า ทักษะการบริหารเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ และรู้จักใช้ทักษะในการบริหารงานจะช่วยทำให้การบริหารงานหรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการจัดการศึกษา ดังนั้นทักษะการบริหารจึงเป็นส่วนสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องมีเพื่อบริหารงานที่ตนรับผิดชอบให้ประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ทักษะการบริหารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี เนื่องจากการบริหารจัดการสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ ย่อมมาจากทักษะการบริหารที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะด้านทักษะการบริหาร

สมสมัย ผลารักษ์ (2550, หน้า 8) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ประการได้แก่

1. ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ได้แก่ ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะบริหารงานด้านวิชาการ งบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้กระบวนการกลุ่มและเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกัน
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด ได้แก่ ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจระบบงาน โครงสร้างตำแหน่งการวางแผน กำหนดนโยบาย การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ธีระ รุณเจริญ (2550, หน้า 79) ได้เสนอลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหาร และจัดการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ลักษณะด้านความสามารถและทักษะ โดยมีสาระสำคัญของลักษณะดังกล่าวดังต่อไปนี้

1. บริหารและจัดการศึกษาตามหลักวิชาและการปฏิบัติ
2. นำองค์กรไปสู่เป้าหมายโดยยึดองค์คณะบุคคลมีส่วนร่วม
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม
4. ประสานงานเพื่อผลงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบและ
5. ปรับเปลี่ยนเทคนิคเพื่อสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 50) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านทักษะการบริหารเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นมืออาชีพควรมีทักษะการบริหาร ประกอบด้วย

1. ทักษะทางกลวิธีการทำงาน และบทบาทที่จะทำให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ทักษะในการวางแผนการทำงาน การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี
3. ทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม
4. ทักษะในการบริหารความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้ได้บังคับบัญชาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
5. ทักษะในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ต่อการบริหารงานในสถานศึกษา
6. ทักษะในการบริหารงานบุคคล และการประสานความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้ด้วยดี
7. ทักษะในการกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน ในสถานศึกษาได้เหมาะสมและชัดเจน
8. ทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคล แต่ละคนในที่ทำงาน
9. ทักษะด้านการจัดองค์การ รู้จักตัดสินใจจัดกลุ่มทีมงานมีประสิทธิภาพรองรับภารกิจการทำงานตามแผนได้อย่างดี
10. ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ให้เกิดความพร้อมที่จะเข้าร่วมรับผิดชอบในผลสำเร็จของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ประกอบด้วย

1. ทักษะทางกลวิธีการทำงาน และบทบาทที่จะทำให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ทักษะในการวางแผนการทำงาน การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี
3. ทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม
4. ทักษะในการบริหารความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้ได้บังคับบัญชาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
5. ทักษะในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ต่อการบริหารงานในสถานศึกษา
6. ทักษะด้านการจัดองค์การ รู้จักตัดสินใจจัดกลุ่มทีมงานมีประสิทธิภาพรองรับภารกิจการทำงานตามแผนได้อย่างดี
7. ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ให้เกิดความพร้อมที่จะเข้าร่วมรับผิดชอบในผลสำเร็จของสถานศึกษา

3. ด้านความเป็นผู้นำ

การบริหารงานใด ๆ จะเกิดประสิทธิผลได้ ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำกระจายความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ได้บังคับบัญชาในหน่วยงานของตน ผู้บริหารในยุคโลกาภิวัตน์จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545, หน้า 8) มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพอย่างหลากหลาย ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 158) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติ เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกัน และพากันไปสู่จุดหมายที่ดีงาม

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550, หน้า 36) ได้กล่าวว่า ความเป็นผู้นำ หมายถึง กระบวนการอิทธิพลทางสังคมที่บุคคลหนึ่งตั้งใจใช้อิทธิพลต่อผู้อื่น ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนด รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์การ ภาวะผู้นำจึงเป็นกระบวนการอิทธิพลที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

สรุปได้ว่า ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถส่วนบุคคลของผู้นำในการเป็นผู้สร้างและรักษาวัฒนธรรมขององค์กร และทำทุกสิ่งให้ถูกต้อง โดยผู้นำเป็นผู้มีอำนาจใน

การตัดสินใจ สามารถที่จะประสานงานและชักจูง หรือชี้แนะให้บุคคลอื่นช่วยปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนด

ความสำคัญด้านความเป็นผู้นำ

ธีระ รุญเจริญ (2554, หน้า 160) กล่าวว่า ความสำคัญของผู้นำในยุคโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่มีลักษณะเฉพาะหลายอย่าง จึงจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ การที่จะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพจำต้องอาศัยรูปแบบภาวะผู้นำและการเป็นผู้นำที่ดี ผู้บริหารต้องมีศักยภาพในการใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันของทุกคนในองค์กร สามารถสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนทุกคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรสามารถใช้ศิลปะและกระบวนการของการมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลและสามารถทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดศรัทธา มีความเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งสามารถสร้างสภาวะแวดล้อม สนับสนุนให้ความร่วมมือกันสร้างประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

Gardner (1989, p. 21) กล่าวถึงความสำคัญของความเป็นผู้นำว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม เป็นผู้ที่จะนำพากลุ่มให้พ้นจากความทุกข์ยากจัดความแค้นที่เกิดขึ้นในกลุ่มและฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถตามเป้าหมายของสังคมที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 53) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำมีความสำคัญเพราะเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์กร สามารถจูงใจชักนำหรือชี้แนะให้สมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของกลุ่มให้สำเร็จ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการสร้างเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ลดปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม และเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำที่ดีจะทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาจากฝ่ายต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาเพื่อให้ทำงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และความเป็นผู้นำนับเป็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารศึกษามีอาชีพ

สรุปได้ว่า ความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากการบริหารจัดการ และการปกครองคนในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำ เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ และลดปัญหาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ก่อให้เกิดความสำเร็จของงานที่มีคุณภาพ

คุณลักษณะของความเป็นผู้นำ

สินธร คำเหมือน (2550, หน้า 161) ได้สรุปขอบข่ายของความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย

1. ปกครองโดยใช้หลักความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
2. บริหารงานบรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. ให้การติชมวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
4. ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชากล้าที่จะพูดกับผู้บังคับบัญชาอย่างสบายใจ
5. เข้าร่วมประชุมกับผู้ใต้บังคับบัญชาโดยพร้อมเพียง
6. ให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
7. ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างยุติธรรม

ปฐมา สิทธิสร (2551, หน้า 105) ได้สรุปขอบข่ายของความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความสามารถ ให้เป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มุ่งมั่นขยันอดทนเสียสละ

และอุทิศตนเพื่องานในหน้าที่

3. เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาในการพัฒนา
4. บุคลากรมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาและ
5. บุคลากรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2554, หน้า 170) กล่าวว่า ขอบข่ายของความเป็นผู้นำ ด้านภาวะผู้นำใน

องค์กร ประกอบด้วย

1. จัดทำแผนปฏิบัติการและกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน
2. ประยุกต์ใช้ทักษะการจัดการและกระบวนการกลุ่มเพื่อกำหนดบทบาท มอบหมาย

หน้าที่ มอบหมายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพและพิจารณาความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

3. ใช้ทักษะการสื่อสาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การตัดสินใจการแก้ปัญหา สร้าง

ความเห็นร่วมกันและแก้ปัญหาคความขัดแย้งอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ติดตามและประเมินความก้าวหน้าในการทำแผนปฏิบัติการและกระบวนการไป

ปฏิบัติ ทำการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเมื่อมีความจำเป็น

5. บริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เวลาอยู่โรงเรียนเป็นหลัก เพื่อให้บรรลุ

เป้าหมายของโรงเรียนอย่างสูงสุด

6. ชี้แจงและวิเคราะห์แหล่งทรัพยากรการเงินหลักของโรงเรียน

7. ดำเนินการวางแผนงบประมาณ ติดตามและรายงานภารกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างมี

ความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพ

8. ดำเนินการคัดเลือกบุคคลดำเนินการนิเทศ การประเมินผลและการจัดการภารกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างมีความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพ

9. มียุทธวิธีและมาตรการต่าง ๆ ไปปฏิบัติ เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

10. ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียน

11. นำกฎหมาย นโยบายและระเบียบต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและนักเรียน ไปปฏิบัติ

12. ให้มีระบบการจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริม การสื่อสารภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและสาธารณชนทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ

13. สื่อสารเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนให้กับหน่วยงานสนับสนุนโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรอื่น ๆ ทั้งของรัฐและของอื่น ๆ ทั้งของรัฐและของเอกชนทราบอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพประกอบด้วย

1. เป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน นโยบาย
2. เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ
3. การเป็นผู้นำในการประสานงานภายในสถานศึกษา
4. การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรให้มีความสามารถเป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน
5. การเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
6. การเป็นผู้นำในการนิเทศ กำกับ และติดตามผล
7. การส่งเสริมให้ครูสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้
8. การมีไหวพริบดีในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

4. ด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามเนื่องจากบุคลิกภาพจะก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ และการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้

นิตยา ทองไทย (2556) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมรวมของบุคคล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ หรือมีลักษณะเฉพาะคน ๆ หนึ่ง โดยบุคลิกภาพ จะมีพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่กำหนด ซึ่งบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง

วิรัช เวสา (2555, หน้า 11) กล่าวว่า บุคลิกภาพของผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะโดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกทางการกระทำ ความคิดเห็น ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นภายใน ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรม การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม

สิรินันท์ หอมคง (2556, หน้า 26) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบเป็นตัวบุคคล รวมทั้งลักษณะทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และพฤติกรรมการแสดงออก ซึ่งแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล ทั้งนี้เป็นผลมาจากอิทธิพลของพันธุกรรม และประสบการณ์ที่ผ่านมาของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมรวมของบุคคล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์หรือมีลักษณะเฉพาะคน ๆ หนึ่ง โดยบุคลิกภาพ จะมีพันธุกรรม และ สิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่กำหนด ซึ่งบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง มีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับชื่นชมของสังคมทั่วไป ส่งผลให้มีความทำงาน และการ ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นมีความสุข

ความสำคัญด้านบุคลิกภาพ

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 59) กล่าวถึงความสำคัญด้านบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อบุคคลเป็นการมองภาพในองค์รวมของมนุษย์ที่จะสะท้อนออกมา ทั้งลักษณะภายนอก พฤติกรรมที่แสดงออก และภาวะจิตใจ ซึ่งแต่ละคนมีบุคลิกภาพแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดู การศึกษาและสภาพแวดล้อม

สุบิน แสงสระคู (2552, หน้า 43) กล่าวถึงความสำคัญด้านบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงาน การพัฒนาบุคลิกภาพอยู่เสมอ จะช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สร้างความน่าเชื่อถือ ศรัทธาให้แก่บุคลากรและผู้พบเห็น ส่งผลให้การบริหารงานราบรื่นประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพมีความสำคัญทั้งภายในและภายนอกซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความเคารพและศรัทธาต่อบุคคลอื่น ๆ ส่งผลให้งานประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 106) กล่าวถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ ดังนี้

1. น้ำเสียงการพูดน่าฟัง เข้าใจง่าย
2. อารมณ์มั่นคง (Emotional Quotient: EQ)
3. เข้มแข็งต่อมตน
4. กิริยามารยาทเป็นที่ยอมรับของสังคม
5. การแต่งกายสอดคล้องกับกาลเทศะ

วงษ์เดือน ทองคำ (2556, หน้า 41) กล่าวถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ได้แก่

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีความทะเยอทะยาน
3. ความซื่อสัตย์
4. รับผิดชอบ
5. ความมานะ
6. ความมีจินตนาการ
7. ความตื่นตัวอยู่เสมอ
8. มีน้ำใจ
9. สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางอารมณ์
10. ความคล่องแคล่ว ว่องไว และตื่นตัวอยู่เสมอ
11. รู้จักสร้างและระวังรักษาบุคลิกลักษณะของตนอยู่เสมอ

นิตยา ทองไทย (2556) กล่าวถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ได้แก่

1. กล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องได้อย่างเหมาะสม
2. มีสุขภาพอนามัยดี ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์มีสติระที่สง่างาม มีความกระฉับกระเฉงคล่องแคล่วว่องไว
3. ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี อารมณ์มั่นคง จิตใจสะอาดดีงาม
4. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และรู้จักช่วยเหลือคนที่ควรจะช่วยเหลือ
5. มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างมั่นคง เป็นตัวของตัวเองและเป็นที่ยึดให้กับผู้ร่วมงานได้
6. มีกิริยามารยาทดีงามสุภาพอ่อนโยน สุขุมรอบคอบ สามารถควบคุมอารมณ์ ความคิด

คำพูดการกระทำของตนเองได้ดี

7. มีน้ำอดน้ำทน มีกำลังใจกล้าแข็งสามารถเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ อย่างไม่หวั่นไหว
8. รู้จักกาลเทศะ รู้จักการควรไม่ควร รู้จักจังหวะ รู้จักเวลา สถานที่ ว่าควรประพฤติ

ปฏิบัติอย่างไรจึงเหมาะสม

9. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็น และคำวิพากษ์วิจารณ์จาก

ผู้ร่วมงานได้

10. กระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี ประกอบด้วย

1. กล้าคิด กล้าทำกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม
2. สุขภาพอนามัยแข็งแรงสมบูรณ์ มีความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว

3. ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี
4. ความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน
5. เชื้อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง
6. กิริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน สุขุม รอบคอบ
7. ดำรงตนเหมาะสมกับกาลเทศะ

5. ด้านมนุษยสัมพันธ์

การบริหารงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาต้องอาศัยการสร้างมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารคนภายในสถานศึกษา อีกทั้งยังต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอกสถานศึกษา ดังนั้นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ย่อมก่อให้เกิดงานที่ราบรื่นตามมา

ยุวรี จำปามูล (2557, หน้า 11) กล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อเกี่ยวข้องกับระหว่างบุคคลหรือบุคคล กับหมู่คณะ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการสร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำไปสู่ความพอใจ ความรักในการทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายในงานส่วนบุคคลและในองค์กร

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 63) กล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงสัมพันธ์อันดีของผู้บริหารสถานศึกษา กับผู้ร่วมงาน และคนอื่น ๆ อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ รู้จักควบคุมอารมณ์ รู้จักให้กำลังใจ เคารพความสามารถของทุกคน แก้ปัญหาและมองโลกในแง่ดี แข็งข้าวสารและให้ความสนใจแก่ทุกคน ความเสมอต้นเสมอปลายความยืดหยุ่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น กล้าคิดกล้าตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ความรักใคร่ ความผูกพัน ความเข้าใจ รวมถึงความร่วมมือร่วมใจกัน

สรุปได้ว่า มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ที่มุ่งให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันเพื่อการสร้างสรรค์และจูงใจให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันของบุคคล และก่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของงาน โดยคำนึงถึงความรู้สึกความต้องการของบุคคล

ความสำคัญด้านมนุษยสัมพันธ์

จันทร์ตรี คำสอน (2549, หน้า 9) กล่าวถึงความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ว่า มนุษยสัมพันธ์นั้นมีความสำคัญในการบริหารงาน เพราะช่วยให้ผู้บริหารทุกระดับสามารถเข้าใจจิตใจ ความต้องการ และธรรมชาติของผู้ปฏิบัติงานแล้ว ยังช่วยสนับสนุนและเสริมแต่งให้กระบวนการบริหารในทุกเรื่องประสบความสำเร็จ และมีผลที่ดีต่อการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร ช่วยเสริมสร้างการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้ร่วมงาน การช่วยเหลือเกื้อกูลการสร้างสรรค์บรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน

คาราวรรณ ไสยมณี (2552, หน้า 29) กล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์มีส่วนช่วยเพิ่ม ผลผลิต ประสิทธิภาพในการทำงาน ขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งความอยู่รอดของ คนในกลุ่ม และความมั่นคงของหน่วยงานทำให้เกิดมีผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพในการทำงาน

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 65) กล่าวถึงความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ว่ามนุษยสัมพันธ์ เป็นการสร้างมิตรทำให้การคบหาสมาคมในหน่วยงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่น คือ เป็นกิจการงานส่วนตัวของบุคคล ที่ต้องการสร้างมนุษยสัมพันธ์ขึ้น และต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรอย่างจริงจังซึ่งทำให้เข้าใจ สภาพของบุคคลได้อย่างชัดเจน

ณัฐริการ์ แก่นดีลัง (2559, หน้า 27) กล่าวถึงความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ว่า มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญและก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน แก่ผู้บริหารทุกระดับ อีกทั้งเป็นเทคนิคของผู้บริหารที่จะเอาชนะใจคน โน้มน้าวผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน รวมทั้ง ผู้บังคับบัญชาให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ และมีพฤติกรรมตามต้องการเพื่อ ประโยชน์ต่อการ บริหารงานให้เกิดประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมาก เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารงาน และบริหารคน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้าง มนุษยสัมพันธ์กับบุคลากรภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความราบรื่นในการ บริหารจัดการ

คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 79) ได้สรุปการประมวลคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา ด้านคุณลักษณะทางสังคม หรือมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่

1. เป็นผู้มีความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น
2. เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ
3. เป็นผู้มีความรู้ทางสังคมดี
4. สามารถที่จะร่วมงานกับผู้อื่น
5. มีน้ำใจและถ่อมตน
6. มีความแนบเนียน
7. มีความยุติธรรม
8. ให้ผู้น้อยพบปะได้ง่าย
9. กินง่ายอยู่ง่ายไม่ถือตัวเข้ากับคนทุกชั้นได้

10. ชมคนเป็นและขยันหม
11. ละเว้นการปฏิบัติชั่ว
12. เป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม
13. เป็นสัญลักษณ์ขององค์กร
14. สร้างบริหารและร่วมงานด้วยหลักการที่ดี
15. ความเป็นผู้ใหญ่มีใจกว้าง

สุทธิชัย ปญญโรจน์ (2555, หน้า 49) กล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์ในการบริหารสถานศึกษา ต้องมีศาสตร์และศิลป์ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลเพื่อให้ได้มาซึ่งความนับถือ ความรัก ความร่วมมือ ความจงรักภักดี และความสัมพันธ์อันดีต่อกัน 6 ประการดังนี้

1. ต้องเข้าใจธรรมชาติของคน
2. ต้องรู้จักสร้างสัมพันธ์กับคน
3. ต้องสร้างลักษณะของผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
4. ต้องไม่ทำตัวเด่นหรือด้อยเกินไป
5. ต้องมีอารมณ์ หนักแน่นเก็บความรู้สึกได้
6. ต้องให้ความช่วยเหลือ ให้เกียรติ ให้เกียรติผู้อื่น

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 68) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีที่จะช่วยให้งานทำงานของบุคคลมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง เกิดประสิทธิภาพต่อตนเองและหน่วยงานเป็นคุณลักษณะที่สำคัญด้านหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพอันประกอบด้วย

1. เป็นผู้มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร
2. เป็นผู้ที่เคารพสิทธิ เสรีภาพ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้อย่างเหมาะสม และร่วมกันทำงานเป็นทีมได้
4. เป็นผู้ที่มีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน
5. เป็นผู้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา
6. เป็นผู้ที่มีความสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น
7. เป็นผู้มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นกันเองและความคุ้นเคยกับผู้ร่วมงาน
8. เป็นผู้มีปฏิภาณไหวพริบเฉลียวฉลาดในการพูดคุย และมีความอ่อนน้อมถ่อมตน
9. มีความอดทนต่อความยากลำบากต่อกริยาท่าทาง และการกระทำของผู้อื่น
10. เป็นผู้สร้างบรรยากาศความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจำเป็นต้องมีมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย

1. การมีน้ำใจและช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน

2. การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
  3. การมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน
  4. การมีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน
  5. การสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น
  6. การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน และความสามารถในการทำงานเป็นทีม
- 6. ด้านคุณธรรมจริยธรรม**

คุณธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หากผู้บริหารขาดคุณธรรมย่อมเป็นเหตุของความเสื่อมในหน่วยงาน บุคคลในหน่วยงานมักจะแตกแยก ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงานย่อมลดลง ผู้บริหารที่มีคุณธรรมย่อมเป็นที่เคารพยกย่องของผู้ร่วม

งานเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือ สามารถรวมพลังแห่งการยอมรับเป็นพลังสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาหน่วยงานให้ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงานย่อมมีสูง (ขวัญชนก ศรีวิงแก้ว, 2557, หน้า 48) โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพอ่างหลากหลาย ดังนี้

Good (1989, p. 641) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้กระทำตามกันมาจนเป็นความเคยชิน คุณภาพของบุคคลที่ได้กระทำตามความคิดและตามมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวกับความประพฤติและหลักศีลธรรม

ธีระ รุณเจริญ (2553, หน้า 16) กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงยี่ระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง ซื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น รับผิดชอบ และชอบ เสียสละ และเป็นคนดีของสังคม

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 70) กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่บุคคลได้ประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานที่สังคมได้กำหนดไว้ว่าเป็นความประพฤติที่ดี และการกระทำนั้นเกิดจากจิตสำนึกของจิตใจ ผลของการกระทำเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติปฏิบัติตนเองทั้งทางร่างกาย วาจา และจิตใจ ที่สามารถแสดงออกมาตามธรรมชาติโดยไม่มีใครบังคับ และเป็นสิ่งที่ดีงาม เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม และเป็นมาตรฐานของการประพฤติอันเป็นตัวอย่างที่ดี และสามารถปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ต่อผู้อื่น

สรุปได้ว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่บุคคล การมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยประพฤติปฏิบัติตนเองทั้งทางร่างกาย วาจา และจิตใจตามธรรมชาติโดยไม่มีใครบังคับ และเป็นสิ่งที่ดีงาม ยี่ระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง ซื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น รับผิดชอบ และชอบ เสียสละ และเป็นคนดีของสังคม

ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม

วสิน อินทสระ (2541, หน้า 24) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้ 1) คุณธรรม จริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญของความเจริญรุ่งเรืองความมั่นคงและความสงบสุขของปัจเจกชน สังคมและประเทศชาติ ยิ่งรัฐส่งเสริมประชาชนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นอันดับแรกเพื่อให้เป็นแกนกลางในการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง การปกครอง 2) การพัฒนาบ้านเมืองต้องพัฒนาจิตใจคนก่อน หรืออย่างน้อยก็ให้พร้อมกันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา วิชาการอื่น ๆ 3) คุณธรรม จริยธรรมมิได้หมายถึง การมีศีลกินเพล เข้าวัดฟังธรรม จำศีลภาวนา โดยไม่ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่สังคม แต่คุณธรรม จริยธรรมหมายถึง ความประพฤติดี การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม การกระทำหน้าที่ของตน บางอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งควรเว้น ทำสิ่งควรทำ ด้วยความรอบคอบ รู้เหตุ รู้ผล ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล 4) การทุจริต คดโกง การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่าง ๆ กันอันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมโทรม 5) คุณธรรมจริยธรรมสอนให้เลิกลุ่หมิ่นกดขี่คนจน ให้เอาใจใส่ดูแล เอื้ออาทรต่อกัน

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 73) กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรม มีความสำคัญต่อสังคมปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์ ยุคของข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ยุคของโลกไร้พรมแดน มีการเผยแพร่วัฒนธรรมและค่านิยมมากมาย ทำให้การจัดการศึกษาไทยได้รับผลกระทบต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ดังนั้น การบริหารงานในสถานศึกษาถ้าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ ใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีปัญญาและมีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทย เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

สรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องตระหนักถึงอย่างมาก เนื่องจากพื้นฐานของการบริการที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ย่อมเกิดจากการสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่ดั่งงามอยู่เสมอ

คุณลักษณะของคุณธรรม จริยธรรม

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 106) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพต้องมีคุณลักษณะการเป็นผู้นำด้าน คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง
2. ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง
  - 2.1 โปร่งใส
  - 2.2 ยุติธรรม
3. ซื่อสัตย์ไม่คอร์ปชั่น
4. อดทนอดกลั้น

5. รับผิดชอบและชอบ
6. เสียสละ
7. เป็นคนดีของสังคม

ขวัญชนก ศรีวังแก้ว (2557, หน้า 54) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพต้องมีคุณลักษณะการเป็นผู้นำด้าน คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

1. มีความเมตตา กรุณา เห็นอกเห็นใจผู้ใต้ บังคับบัญชาเสมอ และปรารถนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุข มีความเจริญให้คำแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์
2. รู้จักทำแต่ความดี มีความละเอียดใจในการทาความชั่ว ทำทุจริตทั้งปวง
3. มีความยุติธรรม ซื่อตรง และซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงานต่อตนเองและต่อผู้อื่น
4. มีความอดทน อดกลั้น รู้จักอดกลั้นต่อความอยากต่าง ๆ รู้จักข่มใจ และห้ามใจตนเองต่อกิเลสต่าง ๆ และมีความอดทนในการทำงาน
5. มีความอ่อนโยน สุภาพ ทั้งกายวาจา และใจ มีความเข้าใจผู้อื่น รู้จักถนอมน้ำใจไม่ดูค่าใช้คำพรูสาวทใด ๆ และเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้
6. เป็นคนรู้จักเหตุผล รู้จักผล รู้จักตน รู้จักกาล รู้จักประมาณ รู้จักประชาชน รู้จักการเลือกบุคคล

นิตยา ทองไทย (2556, หน้า 73) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพต้องมีคุณลักษณะการเป็นผู้นำด้าน คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
2. อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
3. มีความเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น
4. ไม่แสพสิ่งเสพติดและ มั่วสุมอบายมุข
5. ไม่ประพฤติผิดศีลธรรมและจารีตประเพณี
6. เป็นผู้ที่ประพฤติตามกฎ ระเบียบ และจรรยาบรรณในวิชาชีพ และมีวินัย

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพต้องมีคุณลักษณะด้าน คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

1. มีความยุติธรรมและโปร่งใส
2. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น
3. ไม่แสพสิ่งเสพติดและไม่มั่วสุมอบายมุข
4. อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
5. มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
6. ไม่ประพฤติผิดศีลธรรมและจารีตประเพณี

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เพศ

ความแตกต่างของเพศถือเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมเนื่องเพศที่ต่างกันย่อมมีความคิดเห็นในบางเรื่องที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงถือเป็นเพศที่มีลักษณะโดดเด่นถึงความประณีต ละเอียดย่อน ส่วนเพศชายเป็นเพศที่มีลักษณะโดดเด่นถึงความเป็นผู้นำ การตัดสินใจที่เด็ดขาด แต่อาจจะขาดความละเอียดรอบคอบ ด้วยเหตุนี้การศึกษาตัวแปรเพศจึงถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของครูผู้สอนระหว่างเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

จากการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดหนองคาย ของไสว พลพุกฐา (2550, หน้า 62) พบว่า ครูผู้สอนเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับเห็นด้วยทั้ง โดยรวมและรายด้าน ส่วนความคิดเห็นตามสภาพที่คาดหวังโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ครูผู้สอนเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และจากการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทองของนิตยา ทองไทย (2556, หน้า 101) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ของพรพิมล นิยมพันธุ์ (2550) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. วุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการปฏิบัติงาน โดยผู้ที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงย่อมมีกระบวนการคิด แก้ปัญหา และวางแผนซับซ้อน ได้ดีกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า เนื่องจากผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาที่สูงมีโลกทัศน์ที่กว้าง ผ่านการเรียนรู้ทั้งในทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่มากกว่า จึงทำให้อาจมีมุมมองที่แตกต่างจากผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาน้อย ซึ่งวุฒิการศึกษาที่นำมาใช้เป็นตัวแปรในครั้งนี้มี 2 ระดับคือ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี

จากการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง ของนิตยา ทองไทย (2556, หน้า 124) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ ด้านทักษะการบริหารงานและด้านความเป็นผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นนักบริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการ เขต 1 ของยุวรส ศิริวงษ์ (2551, หน้า 161) พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นนักบริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการ เขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี กับวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นนักบริหารสถานศึกษามืออาชีพด้านการพัฒนาให้สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารการศึกษของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ย่อมมีจำนวนนักเรียนและครูที่แตกต่างกัน โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีจำนวนครูและนักเรียนมาก ส่งผลให้ผู้บริหารต้องใช้ความรู้ความสามารถที่สูงในการบริหารงาน ส่วนสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีจำนวนครูและนักเรียนน้อย ย่อมมีทั้งปัญหาทางด้านงบประมาณ และปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำทาทต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ โดยการวิจัยในครั้งนี้กำหนดขนาดของสถานศึกษาที่นำมาใช้เป็นตัวแปร จำแนกออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่

จากการศึกษาการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ของสุมิตร การินทร์ (2555, หน้า 96) พบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

มีทักษะต่อความเป็นผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีทักษะต่อความเป็นผู้บริหารมืออาชีพมากที่สุด และโรงเรียนขนาดเล็กมีขนาดใหญ่มีทักษะต่อความเป็นผู้บริหารมืออาชีพน้อยที่สุด

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญมากเนื่องจากตัวแปรทั้ง 3 เป็นต้นเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา โดยถ้าเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน ย่อมจะส่งผลให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การศึกษาในครั้งนี้จึงให้ความสำคัญกับตัวแปรทั้ง 3 นี้เป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ทราบถึงสาเหตุความคิดเห็นที่แตกต่างกันของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพได้อย่างแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศึกษาคณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

พรพิมล นิยมพันธุ์ (2550) ศึกษาคณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี พบว่า คณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิวัตร มงคล (2550) ศึกษาคณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ มีจิตวิญญาณนักบริหาร เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการบริหาร มีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญการในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร ส่วนคณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ มีจิตวิญญาณนักบริหาร มีความรู้ความสามารถในการบริหารเป็นผู้นำทางการศึกษา

ศรีภูมิ สุขหมั่น (2552) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า

- 1) การศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมผู้บริหารมีความเป็นมืออาชีพอยู่ระดับมาก มีสภาพปัญหาเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพอยู่ระดับน้อย และมีความเห็นด้วยต่อแนวทางการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอยู่ระดับมากที่สุด
- 2) ผลการเปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ผู้บริหารที่มีอายุ 20-44 ปี และอายุตั้งแต่ 45 ปี ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร 1-14 ปี และตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีความเป็นมืออาชีพไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมมีความเป็นมืออาชีพด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวและด้านทักษะและความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานมีความเป็นมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุ 20-44 ปี และอายุตั้งแต่ 45 ปี ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร 1-14 ปี และตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีสภาพปัญหาความเป็นมืออาชีพไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีสภาพปัญหาความเป็นมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4) ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุ 20-44 ปี และอายุตั้งแต่ 45 ปี ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร 1-14 ปี และตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป โดยรวมเห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาความเป็นมืออาชีพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กุสุมา ยี่งู (2553) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ในทรศนะของครูโรงเรียนชุมชนวัดบางไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ในทรศนะของครูโรงเรียนชุมชนวัดบางไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ในภาพรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นนำ ด้านวิชาชีพ ด้านทักษะในการบริหาร ด้านวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ในทรศนะของครูโรงเรียนชุมชนวัดบางไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารมืออาชีพ ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ความเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ ควรสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ และควรแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน

อนุพันธ์ อภิขยานุภาพ (2553) ศึกษาสมรรถนะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หนึ่งสมรรถนะด้านความสำนึก

รับผิดชอบและความน่าเชื่อถือ สองสมรรถนะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง สามสมรรถนะด้านการสืบเสาะหาข้อมูลสี่สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ห้าสมรรถนะด้านจิตสำนึกสาธารณะและการให้อำนาจแก่ผู้อื่น หกสมรรถนะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์

มิตร การินทร์ (2555) ศึกษาการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดโรงเรียน พบว่า 1) สภาพการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 4) ข้าราชการครูที่ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

กัลยา เรืองวงษ์งาม (2556) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

นฤชยา นนทยะโส (2556) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และความสามารถในการประสานงานที่ดี 2) ประสิทธิภาพ

การบริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ และประสิทธิภาพการบริหารทั่วไป 3) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการประสานงานที่ดี ความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 45.20 ส่วนความสามารถในความเป็นผู้นำทางวิชาการ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

ณัฐวัฒน์ จันทะบาล (2556) ศึกษาผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่า 1) ผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกประเภทการทำงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียน/ นักศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน 5) ความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูผู้สอนเกี่ยวกับเกี่ยวกับผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม คือ ควรส่งเสริมสถานประกอบการและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสถานศึกษาให้มากขึ้นควรจัดระบบงานและนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพควรพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำให้เกิดกับผู้บริหารสถานศึกษา และควรพัฒนาครูผู้สอน

ขวัญชนก ศรีวังแก้ว (2557) ศึกษาคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู ตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 พบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ตามสภาพ ที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่

มีคุณธรรมจริยธรรม มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คุณลักษณะการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพตามสภาพที่คาดหวัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับคุณลักษณะการเป็นผู้นำด้านวิชาการ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด และคุณลักษณะการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง พบว่าโดยภาพรวมและรายคุณลักษณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะตามสภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทุกคุณลักษณะ 2) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามตำแหน่งงาน โดยภาพรวมและรายคุณลักษณะ ไม่แตกต่าง 3) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพที่คาดหวัง จำแนกตามตำแหน่งงาน โดยภาพรวมและรายคุณลักษณะ ไม่แตกต่างกัน 4) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามประสบการณ์การเป็นผู้บริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยภาพรวมและรายคุณลักษณะ ไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

Magnuson (1971, p. 133) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะทั้งด้านส่วนตัวและวิชาชีพดังนี้คือ คุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความรอบรู้ มีอารมณ์มั่นคง ได้แก่ มีความรู้ในการบริหารดี รู้จักมอบหมายงาน มีการวางแผนและจัดหน่วยงานดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสามารถตัดสินใจดี มีความสามารถในการติดต่อผู้อื่นได้ รู้จักใช้อำนาจ

Huffines (1984, p. 705) ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบ Taxonomic เพื่อการเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารที่สามารถนำสภาพแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการบริหาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดย ผู้บริหารจะต้องศึกษาสภาพแวดล้อม โดยต้องคำนึงถึงภารกิจที่ต้องปฏิบัติตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับสังคมจากการนำเสนอ

Edmonson and Francis (1953, p. 79) ได้ทำการศึกษา เรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้สรุปคุณลักษณะที่ดีไว้ได้แก่ 1) เป็นผู้มีความคิดและมองการณ์ไกล 3) มีความผูกพันกับหน้าที่ความรับผิดชอบ 4) มีส่วนรวมในการกระทำ กิจกรรมต่าง ๆ และกิจกรรมทางสังคม 5) เป็นผู้มีความรู้ทางสังคมและเศรษฐกิจ 6) เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 8) มีความมานะอดทนไม่ท้อถอย 9) มีวิธีการที่จะทำงานให้สำเร็จ

- 10) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 11) มีความตื่นตัว สายตาวามองกว้างไกล และรู้สถานการณ์
 12) ให้ความร่วมมือ 13) มีความเด่นดังเป็นที่นิยมชมชื่น 14) มีความสามารถในการปรับปรุงงาน
 15) มีความสามารถในการใช้ภาษาพูด

Freedman et al. (1986, p. 154) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและผู้ร่วมงาน ผลการวิจัยพบว่า การเป็นผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบของผู้บริหาร และผู้ร่วมงาน มีความต้องการที่จะให้ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานร่วมกับครูให้มากขึ้น

Rice (1991, p. 378) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของอาจารย์ใหญ่และครู โรงเรียนประถมศึกษา เขตแม่น้ำซาวานนาห์ ตอนกลางรัฐจอร์เจียพบว่า ทัศนะของผู้บริหารและครูที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร มีดังนี้ 1) การเป็นแบบอย่าง 2) ความสามารถในการประนีประนอม 3) ความอดทนต่อความไม่แน่นอน 4) ความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจคน 5) การวางแผน

Stadt et al. (2003, pp. 49-53) ได้ทำการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารที่ดี คือ ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานในการทำงานเป็นที่พึงประสงค์ของคนอื่น อันได้แก่ มีความกล้า กล้าคิด กล้าเสี่ยง และกล้าทำ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการสื่อสาร แข็งแรง และมีสุขภาพดี มีสติปัญญา มีความสามารถในการจัดรูปงาน และมีความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องพร้อมที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายดังเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ และจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้ร่วมงานผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559 ทั้งสิ้น 9 โรงเรียน จำนวน 122 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 122 คน ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) จำนวน 94 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นเกณฑ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียนศูนย์ชายแดน
อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	13	10
โรงเรียนขนาดกลาง	55	42
โรงเรียนขนาดใหญ่	54	42
รวม	122	94

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือจากนิคยา ทองไทย (2556) แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ และขนาดสถานศึกษา แบบชนิดตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ด้าน รวม 40 ข้อ ดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านความรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 7 ข้อ
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 6 ข้อ
6. ด้านคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 6 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
2. ร่างแบบสอบถามจากหลักการและทฤษฎีในข้อ 1 เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา
งานนิพนธ์เพื่อให้ความเห็นชอบ ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

3. เสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วต่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคำถามหา
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความถูกต้องของภาษา จากนั้นนำคะแนนไป
คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective
congruence: IOC) ตามหลักของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 117)

โดยให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective
congruence: IOC) ของแบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็น
ของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอบึงน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 รวมเท่ากับ 0.97 ถือว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
วัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร
อิมสวาสดี การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ดร.สมชาย อรุณธัญญา รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

3. ดร.สุกิจ โภธิศิริกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค่าย

4. ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item
objective congruence: IOC) เท่ากับ 0.97

5. จัดทำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขแล้วให้
ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมงานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบพิจารณาแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

6. ดำเนินการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try out) ใช้กับครูที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถาม โดยการนำ
แบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson's product moment correlation) ระหว่างค่าเฉลี่ยรายข้อกับค่าเฉลี่ยรวมของแบบสอบถามแต่ละด้าน (Item-total correlation) ของแบบสอบถามแต่ละตอน โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.80-0.82

7. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cocfficient alpha) ตามวิธีของ Cronbach (1990, pp. 202-204) และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละฉบับ โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 94 ฉบับ ไปยังสถานศึกษากลุ่มชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ปรากฏว่าได้รับคืน 87 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.55

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แต่ละฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม และการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ และเทียบกับเกณฑ์ตามวิธีของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24)

2.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษากลุ่มชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม มีดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพมาก
- 3 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยจากเกณฑ์คะแนน ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพมากที่สุด

คะแนนค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพมาก

คะแนนค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพปานกลาง

คะแนนค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพน้อย

คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูกับเพศ และวุฒิการศึกษา ใช้วิธีการทดสอบค่าที (Independent *t*-test)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูกับขนาดสถานศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูกับเพศ วุฒิการศึกษา ใช้วิธีการทดสอบค่าที (Independent *t*-test)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูกับขนาดสถานศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบแบบรายคู่ (Multiple comparisons) ตามวิธีของ Scheffe (Scheffe's method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์การวิจัย ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
n	แทน ขนาดของตัวอย่าง (Sample size)
F	แทน ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F -test)
t	แทน ค่าสถิติทดสอบที (t -test)
df	แทน ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน ผลรวมของค่าเบี่ยงเบน (Sum of squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Mean of squares)
p	แทน ความน่าจะเป็น
*	แทน การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยใช้การทดสอบที (t -test) ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F -test) ถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Scheffe (Scheffe's method)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	$n = 87$	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	19	21.84
หญิง	68	78.16
รวม	87	100.00
วุฒิกการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	71	81.61
สูงกว่าปริญญาตรี	16	18.39
รวม	87	100
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	10	11.50
ขนาดกลาง	42	48.27
ขนาดใหญ่	35	40.23
รวม	87	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 78.16 เพศชาย ร้อยละ 21.84 วุฒิการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 81.61 สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 18.39 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 11.50 ขนาดกลางร้อยละ 48.27 และขนาดใหญ่ร้อยละ 40.23

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู
ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่
2) ด้านทักษะการบริหารงาน 3) ด้านความเป็นผู้นำ 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ
6) ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลผลตามเกณฑ์
ที่กำหนดไว้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน
จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
ในภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพ	$n = 94$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานใน	4.13	0.35	มาก	5
2. ด้านทักษะการบริหาร	4.08	0.29	มาก	6
3. ด้านความเป็นผู้นำ	4.26	0.24	มาก	3
4. ด้านบุคลิกภาพ	4.23	0.29	มาก	4
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.43	0.32	มาก	2
6. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.61	0.37	มากที่สุด	1
รวม	4.29	0.21	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากยกเว้นด้านคุณธรรม จริยธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปน้อยสุดดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านทักษะการบริหาร

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	<i>n</i> = 94		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ความรู้ความเข้าใจงานด้านวิชาการ ด้านการเงิน และงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป	3.77	0.82	มาก	6
2. ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	4.15	0.69	มาก	3
3. ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	4.25	0.61	มาก	2
4. ความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่	4.13	0.73	มาก	5
5. ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การวัดผล และการประเมินผล	4.36	0.63	มาก	1
6. ความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบาย และการดำเนินไปสู่เป้าหมาย	4.13	0.68	มาก	4
รวม	4.13	0.35	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยรวมและรายข้อ

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามการวัดผล และการประเมินผลความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ ความรู้ความเข้าใจงานด้านวิชาการ ด้านการเงิน และงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน
จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
ด้านทักษะการบริหาร

ด้านทักษะการบริหาร	<i>n</i> = 94		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. มีทักษะทางกลวิธีการทำงาน และบทบาทที่จะทำให้งาน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	3.97	0.58	มาก	6
2. มีทักษะในการวางแผนการทำงาน การปรับกลยุทธ์ การบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อกาเปลี่ยนแปลงได้ดี	3.87	0.57	มาก	7
3. มีทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.99	0.60	มาก	5
4. มีทักษะในการบริหารความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้ง ของผู้ได้บังคับบัญชาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี	4.15	0.54	มาก	3
5. มีทักษะในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีให้เกิด ประโยชน์ต่อการบริหารงานในสถานศึกษา	4.09	0.60	มาก	4
6. มีทักษะด้านการจัดองค์การ รู้จักตัดสินใจจัดกลุ่มทีมงาน มีประสิทธิภาพรองรับภารกิจการทำงานตามแผนได้อย่างดี	4.23	0.56	มาก	2
7. มีทักษะด้านการสร้างทีมงาน ให้เกิดความพร้อมที่จะเข้ามา ร่วมรับผิดชอบในผลสำเร็จของสถานศึกษา	4.28	0.56	มาก	1
รวม	4.08	0.29	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านทักษะการบริหารโดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีทักษะด้านการสร้างทีมงานให้เกิดความ พร้อมที่จะเข้าร่วมรับผิดชอบในผลสำเร็จของสถานศึกษา มีทักษะด้านการจัดองค์การรู้จักตัดสินใจ จัดกลุ่มทีมงานมีประสิทธิภาพรองรับภารกิจการทำงานตามแผนได้อย่างดี มีทักษะในการบริหาร ความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ มีทักษะในการวางแผนการทำงาน การปรับ กลยุทธ์การบริหารงานใน สถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความเป็นผู้นำ

ด้านความเป็นผู้นำ	<i>n</i> = 94		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางแผนงาน นโยบาย	4.03	0.54	มาก	8
2. การเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ	4.17	0.57	มาก	6
3. การเป็นผู้นำในการประสานงานภายในสถานศึกษา	4.32	0.52	มาก	3
4. การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรให้มีความสามารถ	4.25	0.49	มาก	4
5. การเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.54	0.55	มากที่สุด	1
6. การเป็นผู้นำในการนิเทศ กำกับ และติดตามผล	4.33	0.52	มาก	2
7. การส่งเสริมให้ครูสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้	4.17	0.61	มาก	7
8. การมีไหวพริบดีในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	4.25	0.51	มาก	5
รวม	4.26	0.24	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความเป็นผู้นำโดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น

ด้านการเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การเป็นผู้นำในการนิเทศ กำกับ และติดตามผล การเป็นผู้นำในการประสานงานภายในสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ การเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านบุคลิกภาพ

ด้านบุคลิกภาพ	<i>n</i> = 94		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. กล้าคิด กล้าทำกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม	4.25	0.51	มาก	3
2. สุขภาพอนามัยแข็งแรงสมบูรณ์ มีความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว	4.17	0.63	มาก	6
3. ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี	4.21	0.57	มาก	5
4. ความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน	4.14	0.61	มาก	7
5.เชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง	4.34	0.52	มาก	1
6. กิริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน สุขุมรอบคอบ	4.26	0.62	มาก	2
7. ดำรงตนเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.22	0.54	มาก	4
รวม	4.23	0.29	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านบุคลิกภาพโดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนร่วมงานเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าทำกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน
จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
ด้านมนุษยสัมพันธ์

ด้านมนุษยสัมพันธ์	n = 94		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. การมีน้ำใจและช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน	4.45	0.57	มาก	3
2. การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น	4.52	0.53	มากที่สุด	1
3. การมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	4.39	0.60	มาก	5
4. การมีความอ่อนน้อมถ่อมตน	4.43	0.56	มาก	4
5. การสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น	4.47	0.57	มาก	2
6. การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน และความสามารถ ในการทำงานเป็นทีม	4.36	0.55	มาก	6
รวม	4.43	0.32	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู
ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
ยกเว้นด้านการเคารพสิทธิ เสรีภาพ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
ที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และยอมรับ
ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นและการมีน้ำใจและ
ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ การมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
 มีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน
 จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	n = 94		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. มีความยุติธรรมและโปร่งใส	4.66	0.50	มากที่สุด	1
2. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น	4.60	0.60	มากที่สุด	4
3. ไม่เสพสิ่งเสพติดและไม่มั่วสุมอบายมุข	4.62	0.60	มากที่สุด	3
4. อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.57	0.58	มากที่สุด	5
5. มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น	4.56	0.56	มากที่สุด	6
6. ไม่ประพฤติผิดศีลธรรมและจารีตประเพณี	4.66	0.52	มากที่สุด	2
รวม	4.61	0.37	มากที่สุด	

จากตารางที่ 9 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู
 ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
 ที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความยุติธรรมและโปร่งใส ไม่ประพฤติผิด
 ศีลธรรมและจารีตประเพณี และไม่เสพสิ่งเสพติดและไม่มั่วสุมอบายมุข ตามลำดับ
 ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษาโดยใช้การทดสอบ
ที (*t*-test) ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ
(*F*-test) ถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Scheffe
(Scheffe's method)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน
จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ	เพศ							
	ชาย		ระดับ	อันดับ	หญิง		ระดับ	อันดับ
	<i>n</i> = 19				<i>n</i> = 68			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>			$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานในหน้าที่	3.78	0.33	มาก	6	4.23	0.28	มาก	2
2. ด้านทักษะการบริหาร	4.23	0.28	มาก	2	3.86	0.29	มาก	6
3. ด้านความเป็นผู้นำ	3.86	0.29	มาก	5	4.14	0.25	มาก	4
4. ด้านบุคลิกภาพ	4.14	0.25	มาก	4	4.19	0.29	มาก	3
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.19	0.29	มาก	3	4.28	0.23	มาก	1
6. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.28	0.23	มาก	1	4.11	0.34	มาก	5
รวม	4.11	0.34	มาก		4.26	0.27	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ผลเป็นดังนี้

เพศชาย โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านทักษะการบริหาร ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

เพศหญิง โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านทักษะการบริหาร

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	ชาย		หญิง		t	p
	n = 19		n = 68			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	3.78	0.33	4.23	0.28	-5.87*	0.00
2. ด้านทักษะการบริหาร	3.85	0.28	4.15	0.29	-5.41*	0.00
3. ด้านความเป็นผู้นำ	4.19	0.29	4.28	0.25	-1.22	0.13
4. ด้านบุคลิกภาพ	4.10	0.25	4.26	0.29	-3.89*	0.04
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.17	0.29	4.51	0.23	-3.54*	0.00
6. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.28	0.23	4.70	0.34	-3.35*	0.00
รวม	4.06	0.34	4.35	0.27	-2.10*	0.00

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความเป็นผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน
จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ	วุฒิการศึกษา							
	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า		ระดับ	อันดับ	สูงกว่า ปริญญาตรี		ระดับ	อันดับ
	<i>n</i> = 71				<i>n</i> = 16			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>				
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานในหน้าที่	4.12	0.35	มาก	5	4.16	0.36	มาก	5
2. ด้านทักษะการบริหาร	4.16	0.36	มาก	4	4.04	0.26	มาก	6
3. ด้านความเป็นผู้นำ	4.04	0.26	มาก	6	4.28	0.33	มาก	2
4. ด้านบุคลิกภาพ	4.28	0.33	มาก	2	4.24	0.23	มาก	3
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.24	0.23	มาก	3	4.37	0.29	มาก	1
6. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.37	0.29	มาก	1	4.22	0.27	มาก	4
รวม	4.22	0.27	มาก		4.28	0.39	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาผลเป็นดังนี้

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์
ด้านทักษะการบริหาร ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และด้านความเป็นผู้นำ

สูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม
ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และด้านทักษะการบริหาร

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
 ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	ปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า <i>n</i> = 71		สูงกว่า ปริญญาตรี <i>n</i> = 16		<i>t</i>	<i>p</i>
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
	1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	4.12	0.35	4.16		
2. ด้านทักษะการบริหาร	4.16	0.36	4.04	0.26	0.32	0.75
3. ด้านความเป็นผู้นำ	4.04	0.26	4.28	0.33	3.19*	0.00
4. ด้านบุคลิกภาพ	4.28	0.33	4.24	0.23	2.75*	0.01
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.24	0.23	4.37	0.29	1.98*	0.05
6. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.37	0.29	4.22	0.27	1.68	0.11
รวม	4.22	0.27	4.28	0.39	0.74	0.46

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหาร
 สถานศึกษามืออาชีพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น
 ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน
อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	ขนาดโรงเรียน											
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่				
	n = 10		ระดับ	อันดับ	n = 42		ระดับ	อันดับ	n = 42		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD		
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	4.13	0.54	มาก	2	4.04	0.29	มาก	5	4.23	0.32	มาก	1
2. ด้านทักษะการบริหาร	4.04	0.29	มาก	5	4.23	0.32	มาก	1	4.13	0.35	มาก	3
3. ด้านความเป็นผู้นำ	4.23	0.32	มาก	1	4.13	0.35	มาก	3	3.79	0.28	มาก	6
4. ด้านบุคลิกภาพ	4.13	0.35	มาก	3	3.79	0.28	มาก	6	4.11	0.26	มาก	4
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.79	0.28	มาก	6	4.11	0.26	มาก	4	4.14	0.27	มาก	2
6. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.11	0.26	มาก	4	4.14	0.27	มาก	2	4.08	0.29	มาก	5
รวม	4.18	0.22	มาก		4.27	0.21	มาก		4.35	0.19	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาผลเป็นดังนี้

สถานศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้

เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะ การบริหาร และด้านมนุษยสัมพันธ์

สถานศึกษาขนาดกลางโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะการบริหาร ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และด้านบุคลิกภาพ

สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะการบริหาร ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา

คุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานในหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	0.69	2	0.34	2.97	0.06
	ภายในกลุ่ม	9.68	84	0.11		
	รวม	10.36	86			
2. ด้านทักษะการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	1.01	2	0.51	7.04*	0.00
	ภายในกลุ่ม	6.04	84	0.07		
	รวม	7.05	86			
3. ด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	0.11	2	0.06	0.94	0.40
	ภายในกลุ่ม	5.03	84	0.06		
	รวม	5.14	86			

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
4. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.52	2	0.06	1.21	0.06
	ภายในกลุ่ม	6.87	84	0.08		
	รวม	7.40	86			
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	0.41	2	0.21	2.03	0.14
	ภายในกลุ่ม	8.52	84	0.10		
	รวม	8.94	86			
6. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.19	2	0.09	0.70	0.50
	ภายในกลุ่ม	11.46	84	0.14		
	รวม	11.66	86			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.25	2	0.12	3.01	0.06
	ภายในกลุ่ม	3.46	84	0.04		
	รวม	3.71	86			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า ค่าความแปรปรวนเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

เมื่อผู้วิจัยพบว่าคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นด้านทักษะการบริหารแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ห้มาเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Scheffe (Scheffe's method) เพื่อทดสอบว่ารายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านทักษะการบริหาร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	เล็ก 3.79	กลาง 4.11	ใหญ่ 4.14
เล็ก	3.79		0.32*	0.35*
กลาง	4.11			0.03
ใหญ่	4.14			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านทักษะการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก และครูในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ส่วนคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู ศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559 ทั้งสิ้น 9 โรงเรียน จำนวน 94 คน โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80-0.82 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ คือ 0.81 การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การเปรียบเทียบ สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง ทำการเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

จากการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชั้นทุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านคุณธรรม จริยธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปน้อยสุดดังนี้

1.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้ด้านการจัดการเรียน การสอน การนิเทศติดตามการวัดผล และการประเมินผลความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ ความรู้ความเข้าใจงานด้านวิชาการ ด้านการเงิน และงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

1.2 ด้านทักษะการบริหาร โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีทักษะด้านการสร้างทีมงานให้เกิดความพร้อมที่จะ เข้ามาร่วมรับผิดชอบในผลสำเร็จของสถานศึกษา มีทักษะด้านการจัดองค์การรู้จักตัดสินใจจัดกลุ่ม ทีมงาน มีประสิทธิภาพรองรับภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนได้อย่างดี มีทักษะในการบริหาร ความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีทักษะในการวางแผนการทำงาน การปรับ กลยุทธ์การบริหารงานใน สถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี

1.3 ด้านความเป็นผู้นำโดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การเป็นผู้นำในการนิเทศ กำกับ และติดตามผล การเป็นผู้นำในการประสานงานภายในสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางแผนงาน

1.4 ด้านบุคลิกภาพโดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนร่วมงานเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัว ของตัวเอง กล้าคิด กล้าทำกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ยิ้มแย้ม แจ่มใส อารมณ์ดี

1.5 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ยกเว้น ด้านการเคารพสิทธิ เสรีภาพ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น การสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นและการมีน้ำใจและช่วยเหลือ เพื่อนร่วมงานตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน

1.6 ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความยุติธรรมและโปร่งใส ไม่ประพฤติผิดศีลธรรม และจรรยาบรรณ และ ไม่แสวงหาผลประโยชน์และไม่มั่วสุมอบายมุข ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะการบริหาร

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความเป็นผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะการบริหาร ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และด้านความเป็นผู้นำ

สูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และด้านทักษะการบริหาร

2.3 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ

ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะการบริหาร และด้านมนุษยสัมพันธ์ สถานศึกษาขนาดกลางโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะการบริหาร ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และด้านบุคลิกภาพ สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะการบริหาร ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก และครูในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ส่วนคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีอาชีพเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นผู้มีความรู้ทั้งทางด้านทักษะการบริหาร และด้านวิชาชีพผู้บริหารเป็นอย่างดี สอดคล้องกับธนวัฒน์ สายนภา (2559) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพ ของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดพบว่าค่าเฉลี่ยในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับปรีชาดิศลาแยง (2557) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับพัฒนา โอมประพันธ์ (2555) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีประเด็นรายด้านที่นำมาอภิปรายดังนี้

1.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารมีหลายด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านการเงิน และงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นงานที่ละเอียดอ่อน และจำเป็นต้องใช้ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการค่อนข้างมาก จึงทำให้ผู้บริหารส่วนใหญ่อาจยังขาดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของปิยพจน์ ตูลาชม (2552, หน้า 40) ซึ่งกล่าวถึงความสำคัญด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารว่าความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่จะสามารถสร้างมูลค่าในตัวเอง เป็นบุคคลที่มีค่าในองค์กร และความรู้นั้นจะสามารถนำพาองค์กรให้ไปสู่ความสำเร็จและเกิดประโยชน์ได้ และสอดคล้องกับพรพิมล นิยมพันธุ์ (2550) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ พบว่า โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับนิวัตร มงคล (2550) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี พบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู

ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านทักษะการบริหาร โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่อาจยังขาดทักษะในการวางแผนการทำงาน การปรับกลยุทธ์การบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจึงต้องเป็นผู้ที่หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อใช้เป็นฐานในการปฏิบัติงานต่อไป สอดคล้องกับนิพนธ์ อนันตชาติ (2550, หน้า 28) ซึ่งกล่าวว่า ทักษะการบริหารมีความสำคัญมากสำหรับผู้บริหารที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอันเป็นเป้าหมายสำคัญของการดำเนินงานและการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับพุทธชาติ วรวัฒน์ (2556, หน้า 56) ศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานในโรงเรียนประถม ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านทักษะการบริหารพบว่า โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องธนวัฒน์ สายนภา (2559, หน้า 79) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดด้านทักษะการบริหารพบว่าโดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.3 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู

ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการบริหารงานของผู้บริหารจะเกิดประสิทธิผลได้ต้องอาศัยผู้นำที่มีความสามารถ เป็นที่ยอมรับ สามารถที่จะใช้อำนาจชักจูง ชักนำ หรือชี้นำให้สมาชิกภายในองค์กรรวมพลังเพื่อ ปฏิบัติภารกิจต่างขององค์กรให้สำเร็จ สอดคล้องกับนิวัต มงคล (2550) ศึกษาคุณลักษณะของ ผู้บริหารคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีด้านความเป็นผู้นำ พบว่า โดยรวมและ รายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับนิตยา ทองไทย (2556) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง พบว่า ด้านความเป็นผู้นำ พบว่า โดยรวมและ รายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสุดาวรรณ เต็มเปี่ยม (2553) ศึกษาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนระของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านความเป็นผู้นำพบว่า โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.4 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูใน

สถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านบุคลิกภาพโดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ มีอารมณ์มั่นคง มีกิจกรรมหาที่เป็นที่ยอมรับของ สังคม แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน นั้นเป็นพฤติกรรมที่ แสดงออกให้เห็นคุณลักษณะบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี จะเกิดความมั่นใจในตนเอง มีพฤติกรรมที่ แสดงออก อย่างเหมาะสม เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป ย่อมส่งผลให้การทำงาน และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างราบรื่น และมีความสุข สอดคล้องกับชนาภัทร เกิดประกอบ (2552) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ด้านบุคลิกภาพที่ดีอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2556, หน้า 19) ซึ่งกล่าวถึงลักษณะของเอกัตบุคคล เป็นลักษณะเฉพาะตัว (Character) ที่นักบริหารการศึกษามืออาชีพ ควรเสริมสร้างให้บังเกิดขึ้น ได้แก่ การมีบุคลิกที่ดี สง่างาม น่านับถือ โดยเป็นปัจจัยเสริมที่จะเป็น ตัวชี้วัด (Indication) สำคัญของการก้าวสู่วิชาชีพได้อย่างสง่างาม เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายต่อการ ปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการองค์การทางการศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิด ของนิตยา ทองไทย (2556, หน้า 124) ซึ่งกล่าวว่า บุคลิกภาพที่ดีจะส่งผลให้ผู้นำมีความมั่นใจ

ในตนเอง มีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับชื่นชมของสังคมทั่วไป มีการทำงาน และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นอย่างมีความสุข

1.5 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู

ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลากหลาย เช่น กับผู้ได้บังคับบัญชา บุคคลโดยทั่วไป ความมีมนุษยสัมพันธ์อันได้แก่ การมีน้ำใจ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน รวมทั้งความเป็นผู้มีปฏิภาณไหวพริบ เฉลียวฉลาด ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการจงใจให้ทุกคน ทุกฝ่าย เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และช่วยสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในองค์กร สอดคล้องกับดารารธรรม ไสลมณี (2552, หน้า 29) ซึ่งกล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์มีส่วนช่วยเพิ่ม ผลผลิต ประสิทธิภาพในการทำงาน ขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งความอยู่รอดของ คนในกลุ่ม และความมั่นคงของหน่วยงานทำให้เกิดมีผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพในการทำงาน และ สอดคล้องกับสุบิน แสงสระคู (2552, หน้า 31) ซึ่งกล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ และสอดคล้อง Blackmore and Barty (2006, pp. 2-19) ศึกษาเกณฑ์การคัดเลือกครูใหญ่ในระบบการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย สรุปว่า ครูใหญ่เป็น ภาพลักษณ์ของโรงเรียน จึงควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ คือ มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับ ตำแหน่งหน้าที่ทั้งในเรื่องการบริหารจัดการองค์กรและการเรียนการสอน มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์ มีทักษะในการเจรจา และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

1.6 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู

ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารควรมีคุณลักษณะที่แสดงออกให้เห็นถึงการตั้งมั่นอยู่ในบน พื้นฐานของความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นแบบอย่างที่ดี โดยไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองไม่ว่าจะเป็น ทางตรงหรือทางอ้อม มีความรับผิดชอบและมีความมุ่งมั่นในการบริหารงาน เป็นผู้ประพฤติตาม กฎระเบียบ และจรรยาบรรณในวิชาชีพและมีวินัยในตนเอง เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่เอารัดเอาเปรียบเห็นแก่ตัวโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา ทองไทย (2556, หน้า 99) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี

และอ่างทอง พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง ด้านคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับขวัญชนก ศรีวังแก้ว (2557, หน้า 155) ศึกษาคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู ตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพ ที่คาดหวัง อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านสภาพที่คาดหวังคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับพรพิมล นิยมพันธุ์ (2550, หน้า 52) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี พบว่าด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามีอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านความเป็นผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากเพศส่งผลกระทบต่อระบบความคิด ความต้องการและทัศนคติหลาย ๆ อย่างที่ครูมีต่อผู้บริหาร จึงทำให้ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา ทองไทย (2556) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทองจำแนกตามเพศพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับไสว พลพุกฐา (2550) ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับพรพิมล นิยมพันธุ์ (2550) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ที่ตั้งไว้ ยกเว้น ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวุฒิการศึกษาที่ต่างกันส่งผลทางด้านความคิดและความต้องการที่ต่างกัน ซึ่งอาจเกิดความทัศนคติ ความรู้ และระบบความคิดที่เกิดจากการศึกษา จึงทำให้ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา ทองไทย (2556, หน้า 128) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับยูเวส คีร์วงษ์ (2551, หน้า 161) ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นนักบริหารสถานศึกษามีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับพรพิมล นิยมพันธุ์ (2550) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านทักษะการบริหารมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน โดยขนาดสถานศึกษาไม่ได้เป็นสิ่งที่ทำให้ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับสุมิตร การินทร์ (2555, หน้า 96) ศึกษาการพัฒนาความเป็นมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสุบิน แสงสระคู (2552, หน้า 104) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับไสว พงพุทธา (2550) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดหนองคายจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาเมื่ออาชีพตามความคิดเห็นของครู ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ความรู้ความเข้าใจงานด้านวิชาการ ด้านการเงิน และงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และ ด้านบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ควรมีการอบรมศึกษารายละเอียดในด้านการบริหารงบประมาณเพิ่มเติม หรือแสวงหาความรู้จากการศึกษาค้นคว้า การศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบที่เป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านบริหารงานการเงิน และงบประมาณ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจด้านงานการเงิน และงบประมาณ และศึกษารายละเอียด ในด้านการบริหารงบประมาณเพิ่มเติมให้มากขึ้น

2. ด้านทักษะการบริหารงาน รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ มีทักษะในการวางแผน การทำงาน การปรับ กลยุทธ์การบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มทักษะ ด้านการจัดการองค์กรที่รองรับภารกิจการทำงานให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศในการทำงานอย่างเป็นมิตรและมีความสามัคคีในหมู่คณะ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการให้รองรับกับภารกิจงาน

3. ด้านความเป็นผู้นำ รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ การเป็นผู้นำในการกำหนด ทิศทางผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ควรมีการฝึกอบรมการเป็นผู้นำในการ กำหนดทิศทาง แผนงาน นโยบาย ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีความรู้ในเรื่องนโยบาย การศึกษาชาติ และควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล

4. ด้านบุคลิกภาพรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี ผู้บริหาร สถานศึกษาในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ควรมีการฝึกอบรมการปรับอารมณ์ และบุคลิกภาพแก่ผู้บริหาร โดยอาจยึดหลักธรรมะมาใช้ในการดำรงชีวิต

5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ การมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ควรมีการเพิ่มอรรถศาสตร์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานเพื่อสร้างความเป็นกันเองให้กับผู้ร่วมงานผู้บริหารควรใช้หลักจิตวิทยาในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการผูกมิตร การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรักใคร่และนับถือ เกิดความปรองดองความคุ้นเคย สร้างความเป็นกันเองต่อกัน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

6. ด้านคุณธรรม จริยธรรม รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ควรมีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น โดยการจัดระบบการปกครองที่ดี ไม่มีหนี้สินสิ้นพันตัว ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขสิ่งเสพติดผู้บริหารต้องยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ต้องบริหารงานด้วยความโปร่งใส และควรเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคคลทั่วไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

2. ควรศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

บรรณานุกรม

- กัลยา เรื่องวงษ์งาม. (2556). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- กุสุมา ปี่ภู. (2553). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ในทรศนะของครู โรงเรียนชุมชนวัดบางไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ขวัญชนก ศรีวังแก้ว. (2557). การศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูตามสภาพเป็นจริงและสภาพความคาดหวัง อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- คารมณัฒ์ เพียรภายลุน. (2551). ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ. เข้าถึงได้จาก <http://banpathaischool.igetweb.com/index.php?mo=3&art=230478>.
- จอมพงษ์ มงคลวนิช. (2556). การบริการองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ตรี คำสอน. (2549). การเปรียบเทียบมนุษยสัมพันธ์ในการท างานระหว่างพนักงานที่ทำงานเวลาปกติและพนักงานทำงานเป็นกะ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จันทิมา ผลอินทร์. (2557). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชนากัทธ เกิดประกอบ. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ณัฐริการ์ แก่นดีลิ่ง. (2559). *ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏเทพสตรี.
- ณัฐวัฒน์ จันทะบาล. (2556). *ผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ดารารวรรณ ไสลมณี. (2552). *การศึกษาความมีมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกรณีศึกษา: โรงแรมบันยันทรี กรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทวี วงศ์สุวรรณ. (2550). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). *มนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร*. กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดีย.
- ชนวัฒน์ สายนภา. (2559). *การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ศึกษาศาสตร, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ชัชชัย บุญยมนี. (2550). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธิดา อิงคตฤกษ์. (2551). *ผลการปฏิบัติงานกับบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบของอาจารย์มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2551). *หลักการ และทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้า.
- นฤชยา นนทะยะโส. (2556). *คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะเข้เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.

- นิตยา ทองไทย. (2556). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นิพนธ์ อนันตชาติ. (2550). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ ข้าราชการครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิวัตร มงคล. (2550). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ทริปเฟลกรูป.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2555). *การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ*. มหาสารคาม: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปฐมา สิทธิสร. (2551). *บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรีชาติ สีลาแยง. (2557). *การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, ศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยพจน์ ตูลาชม. (2552). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2557). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. ชลบุรี: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรพิมล นิยมพันธุ์. (2550). *คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพรอบตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโวทัยเขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์.

- พระมหาบุญทัน อภิบุญโญ ไชยพันธ์. (2552). การศึกษาคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนา โอัมประพันธ์. (2555). ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ศีษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พุทธชาติ วรวัฒน์. (2556). ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ศีษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภรดี อนันต์นาวิ. (2552). หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี.
- มนูญ ยางงาม. (2556). บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- มนต์ทยา ทองพูล. (2550). การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละเชิงเทรา เขต 1. การค้นคว้าแบบอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มนัส อินลี. (2551). การบริหารเวลาของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอห้วยตะพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอำนาจเจริญ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ยุทธนา พรหมมณี. (2559). การติดตาม และการควบคุม (Monitoring and control). เข้าถึงได้จาก www.pncc.ac.th/pncc/wrod/s4.ppt.
- ยุวี จำปามูล. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- ยูเรส คีรีวงษ์. (2551). *ความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นนักบริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.*
- รัชณี อยู่ศิริ. (2551). *การบริหารการพยาบาล. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการพยาบาลสภากาชาดไทย.*
- รังสิทธ์ มังคละศิริ. (2551). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- อุษากร ศรีปัทมปิยพงศ์. (2557). *การศึกษาองค์ประกอบมโนทัศน์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.*
- วงษ์เดือน ทองคำ. (2556). *คุณลักษณะความเป็นมืออาชีฟของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*
- วลัยลักษณ์ เพิ่มพุลพานิช. (2553). *ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.*
- วศิน อินทสระ. (2541). *พุทธจริยศาสตร์. กรุงเทพฯ: ทองกราว.*
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2553). *ผู้บริหารโรงเรียน สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.*
- วิลาวลัย อันมาก. (2556). *การศึกษาการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

- วิรุทธ เวสา. (2555). การศึกษานุคลิกภาพผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอป่องทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรีภูมิ สุขหมั่น. (2552). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีนครินทร์.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2556). ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ: แนวคิดและปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมบูรณ์ บุญเชิด. (2551). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับในอำเภอฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สำนักวิทยบริการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สมสมัย ผลารักษ์. (2550). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. (2559). สภาพทั่วไปของการบริหารการศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. จันทบุรี: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ปทุมธานี: สกายบุ๊ก.
- สิรินันท์ หอมคง. (2556). นุคลิกภาพผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุदारณ เต็มเปี่ยม. (2553). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทธิชัย ปัญญโรจน์. (2555). *ครบเครื่องเรื่องนักบริหาร*. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส (1989).
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะความเป็นผู้นำ*. กรุงเทพฯ: เอ็กชเปอร์เน็ท.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ:ปัญญาชน.
- สุบิน แสงสระคู. (2552). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ลูมิตร การินทร์. (2555). *การพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไสว พลพุกษา. (2550). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- เหมรัฐดี อินสุข และนิรุติ คุรตหลวง. (2552). *การศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1*. พิษณุโลก: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อนุชา ก่อนพ่วง. (2550). *การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อนุพันธ์ อภิขยานภาพ. (2553). *สมรรถนะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของบริหารมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- Arnold, H. J., & Feldman, D. C. (1986). *Organization behavior*. New York: McGraw-Hill.
- Bass, J. D., & Avolio, B. J. (1997). *Transformational leadership development*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

- Blackmore, P. T., & Barty, K. (2006). Principal selection: Homo sociability, the search for security and the production of normalized principal identities. *Educational management & administration & leadership*, 24(3), 2-19.
- Drake, T. L., & Roe, W. H. (1986). *The principal ship* (3rd ed.). New York: Macmillan.
- Drucker, P. (2002). *Managing in the next society*. London: McGraw-Hill
- Edmonson, J. B. (1953). *The administration of the modern secondary school* (4th ed.). New York: Macmillan.
- Freesman, H. E. (1986). Elementary school principals, leadership in instruction and labor Relations. *Dissertation Abstracts International*, 47(11), 154–A.
- Gardner, J. (1989). *The anti leadership vaccine in leadership: Challenges for today's manager*. New York: McGraw-Hill.
- Good, C. V. (1989). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill
- Hamphill, J. K., & Coons, A. E. (1950). *Leader behavior*. Columbus: Personal Research Board, Ohio State University.
- Huffines, R. A. (1984). A taxonomic model for study of the effective principal. *Dissertation Abstract International*, 34(03), 705-A.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lewin, L., & W. R. (1939). *Principles of topological psychology*. New York: McGraw-Hill.
- Magnuson, W. G. (1971). *The characteristics of successful school business managers* (Unpublished) Doctoral Dissertation. University of Southern California, Los Angeles.
- Marler, H. R. (1973). The high school principals as perceived by a group of students from 13 schools in Utah. *Dissertation Abstracts International*, 23(7), 3194-A.
- McFarland, D. E. (1979). *Management foundation and practices* (5th ed.). New York: MacMillan.
- Mitchell, T. R., & Larson, R. J. (1978). *People in organization: An introduction to organization behavior* (3rd ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Mosley, D. C. P., Paul, H., & Magginson, L. C. (1996). *Management leadership in action* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Pressel, D. A. (2008). A study of the relationship between personality factors and aspiration for leadership. *Dissertation Abstracts International*, 55(04), 201-A.

- Reddin, W. J. (1970). *Managerial effectiveness*. New York: McGraw-Hill.
- Rice, W. L. (1991). Leadership behavior of elementary school principals and teachers in five central Savannah River area school districts in Georgia. *Dissertation Abstracts International*, 52(2), 378-A
- Simon, H. A. (2003). *Administrative behavior*. New York: McMillian.
- Stadt, R. W., et al. (2003). *Managing career education programs*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Taylor, F. W. (2005). *S.C. restoring our competitive edge*. New York: John Wiley & Sons.
- Terry, G. R. (1960). Principles of management (3rd ed.). Homewood: Richard the falling dominoes effect. *Group and Organization Studies*, 12(3), 73-87.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ว. 076

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

27 มกราคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วยนางสาวจริญญา เกษมศรี นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสประจำตัว 58950113 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชนวิน ทองแพง ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว. 076

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

30 มกราคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วยนางสาวจริญญา เกษมศรี นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสประจำตัว 58950113 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอ ไป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.ธนวิน ทองแพง ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว. 076

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

1 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วยนางสาวจริญญา เกษมศรี นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสประจำตัว 58950113 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์ชายแดน อำเภอ ไป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.ธนวิน ทองแพง ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์ขออนุญาตเคราะห้จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห้ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีการติดต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ดังนั้น จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้นี้ จะนำมาเสนอเป็นภาพรวม จะไม่นำเสนอเป็นรายบุคคล และจะใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่ง

จริญญา เกษมศรี

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครู

ในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

 เพศชาย เพศหญิง

2. วุฒิการศึกษา

 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สูงกว่าปริญญาตรี

3. ขนาดสถานศึกษา

 ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1-120 คน ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121-300 คน ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความทางด้านซ้ายมือของแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องทางขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
มืออาชีพของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพน้อยที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพน้อย
- 3 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพมาก
- 1 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ขอบข่าย/ การดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านทักษะการบริหาร						
1.	ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	✓				

จากตัวอย่าง หมายความว่าผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
ด้านความรู้ทางวิชาชีพเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ
จัดการศึกษาในระดับมากที่สุด

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็น
ของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่						
1.	ความรู้ความเข้าใจงานด้านวิชาการ ด้านการเงิน และงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป					
2.	ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา					
3.	ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา					
4.	ความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่					
5.	ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามการวัดผล และการประเมินผล					
6.	ความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบาย และการดำเนินไปสู่เป้าหมาย					
ด้านทักษะการบริหาร						
7.	มีทักษะทางกลวิธีการทำงาน และบทบาทที่จะทำให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น					
8.	มีทักษะในการวางแผนการทำงาน การปรับกลยุทธ์การบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี					
9.	มีทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม					
10.	มีทักษะในการบริหารความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี					
11.	มีทักษะในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ต่อการบริหารงานในสถานศึกษา					
12.	มีทักษะด้านการจัดองค์การ รู้จักตัดสินใจจัดกลุ่มทีมงานมีประสิทธิภาพรองรับภารกิจการดำเนินงานตามแผน ได้อย่างดี					

ข้อ	ขอขำย/ การดำเนิการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
13.	มีทักษะด้านการสร้างทีมงาน ให้เกิดความพร้อมที่จะเข้ามา ร่วมรับผิดชอบในผลสำเร็จของสถานศึกษา					
ด้านความเป็นผู้นำ						
14.	เป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางแผนงาน นโยบาย					
15.	เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ					
16.	การเป็นผู้นำในการประสานงานภายในสถานศึกษา					
17.	การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรให้มีความสามารถเป็น ผู้นำในการปฏิบัติงาน					
18.	การเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน					
19.	การเป็นผู้นำในการนิเทศ กำกับ และติดตามผล					
20.	การส่งเสริมให้ครูสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้					
21.	การมีไหวพริบที่ดีในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล					
ด้านบุคลิกภาพ						
22.	กล้าคิด กล้าทำกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม					
23.	สุขภาพอนามัยแข็งแรงสมบูรณ์ มีความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว					
24.	ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี					
25.	ความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน					
26.	เชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง					
27.	กิริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน สุขุม รอบคอบ					
28.	ดำรงตนเหมาะสมกับกาลเทศะ					
ด้านมนุษยสัมพันธ์						
29.	การมีน้ำใจและช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน					
30.	การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น					
31.	การมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน					
32.	การมีความอ่อนน้อมถ่อมตน					

ข้อ	ขอบข่าย/ การดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
33.	การสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น					
34.	การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน และความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
35.	มีความยุติธรรมและโปร่งใส					
36.	มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น					
37.	ไม่เสพสิ่งเสพติดและไม่มั่วสุมอบายมุข					
38.	อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
39.	มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น					
40.	ไม่ประพฤติผิดศีลธรรมและจารีตประเพณี					

ขอขอบพระคุณที่ท่านตอบคำถามจนครบทุกข้อ

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (IOC)

ค่า IOC ของแบบสอบถาม
ผลสรุปค่า IOC ตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการ		คะแนนการพิจารณา ของผู้ทรงคุณวุฒิ/ คนที่				ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	รวม		
ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่							
1.	ความรู้ความเข้าใจงานด้านวิชาการ ด้านการเงิน และงบประมาณ ด้านการบริหาร บุคคล และด้านบริหารทั่วไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	ความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยีสมัยใหม่	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ติดตามการวัดผล และการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.	ความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบาย และการดำเนินไปสู่เป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	รวม	6	6	6	18	1.00	ใช้ได้
ด้านทักษะการบริหาร							
7.	มีทักษะทางกลวิธีการทำงาน และบทบาทที่จะ ทำให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8.	มีทักษะในการวางแผนการทำงาน การปรับกล ยุทธ์การบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงได้ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9.	มีทักษะในการแก้ปัญหาและประยุกต์ทฤษฎี การบริหารมาใช้ในสถานศึกษา ได้อย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

รายการ	คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ/ คนที่				ค่า IOC	ความหมาย				
	1	2	3	รวม						
10.	มีทักษะในการบริหารความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้ได้บังคับบัญชาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11.	มีทักษะในการใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานในสถานศึกษา				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12.	มีทักษะด้านการจัดการ รู้จักตัดสินใจ จัดกลุ่มทีมงานมีประสิทธิภาพรองรับภารกิจการทำงานตามแผนได้อย่างดี				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13.	มีทักษะด้านการสร้างทีมงาน ให้เกิดความพร้อมที่จะเข้าร่วมรับผิดชอบในผลสำเร็จของสถานศึกษา				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	รวม				8	8	8	24	1.00	ใช้ได้
ด้านความเป็นผู้นำ										
14.	เป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางแผนงานนโยบาย				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15.	เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16.	การเป็นผู้นำในการประสานงานภายในสถานศึกษา				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17.	การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรให้มีความสามารถเป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18.	การเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19.	การเป็นผู้นำในการนิเทศ กำกับ และติดตามผล				+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

รายการ	คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ/ คนที่				ค่า IOC	ความหมาย	
	1	2	3	รวม			
20.	การส่งเสริมให้ครูสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
21.	การมีไหวพริบดีในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	รวม	8	8	7	23	0.96	ใช้ได้
ด้านบุคลิกภาพ							
22.	กล้าคิด กล้าทำกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23.	สุขภาพอนามัยแข็งแรงสมบูรณ์ มีความกระฉับกระเฉงคล่องแคล่วว่องไว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24.	ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25.	ความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
26.	เชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27.	กิริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน สุขุมรอบคอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28.	ดำรงตนเหมาะสมกับกาลเทศะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	รวม	7	6	7	20	0.96	ใช้ได้
ด้านมนุษยสัมพันธ์							
29.	การมีน้ำใจและช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30.	การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31.	การมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32.	การมีความอ่อนน้อมถ่อมตน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33.	การสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

รายการ	คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ/ คนที่				ค่า IOC	ความหมาย	
	1	2	3	รวม			
34.	การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน และความสามารถในการทำงานเป็นทีม				3	1.00	ใช้ได้
	รวม				6	1.00	ใช้ได้
ด้านคุณธรรม จริยธรรม							
35.	มีความยุติธรรมและโปร่งใส				3	1.00	ใช้ได้
36.	มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น				3	1.00	ใช้ได้
37.	ไม่เสพสิ่งเสพติดและไม่มีวามอบายมุข				3	1.00	ใช้ได้
38.	อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม				3	1.00	ใช้ได้
39.	มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น				3	1.00	ใช้ได้
40.	ไม่ประพฤติผิดศีลธรรมและจารีตประเพณี				3	1.00	ใช้ได้
	รวม				6	1.00	ใช้ได้

หมายเหตุ: ค่า IOC รวม 0.97

ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา
ศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	0.81	21.	0.81
2.	0.82	22.	0.81
3.	0.81	23.	0.82
4.	0.81	24.	0.81
5.	0.81	25.	0.81
6.	0.81	26.	0.81
7.	0.82	27.	0.81
8.	0.81	28.	0.81
9.	0.81	29.	0.81
10.	0.81	30.	0.81
11.	0.81	31.	0.80
12.	0.81	32.	0.81
13.	0.81	33.	0.81
14.	0.81	34.	0.81
15.	0.81	35.	0.81
16.	0.81	36.	0.80
17.	0.81	37.	0.80
18.	0.81	38.	0.80
19.	0.82	39.	0.81
20.	0.81	40.	0.81

หมายเหตุ: ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80-0.82
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวจริญญา เกษมศรี
วัน เดือน ปีเกิด	25 มิถุนายน พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	9/1 หมู่ที่ 4 ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัด
จันทบุรี	
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านคลองใหญ่ อำเภอโป่งน้ำร้อน
	จังหวัดจันทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ (ชีววิทยา)
	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
	มหาวิทยาลัยบูรพา